Fransiskaanit Itämerellä s. 9

Uppsalaan kesällä? s. 14

"Jag slutar inte vara finlandssvensk för att jag är katolik" s. 20

Paavit Fatimassa
s. 7

FIDES

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 5 • 12.5.2017

Paavi Egyptissä s. 6

TOIMITUKSELTA

Pääkirjoitus

Piispa Hemming, rukoile puolestamme

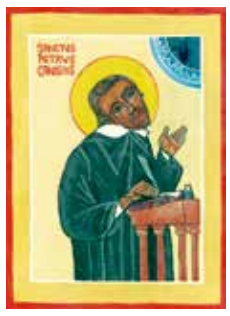

Autuas piispa Hemming, pyhän Birgitan aikalainen ja ystävä, oli omana aikanaan vaikuttava ja esimerkillinen kirkonmies. Hänen askeettinen elämäntapansa ja hurskas mielenlaatunsa herättivät uskovien keskuudessa selvästi luottamusta, eivätkä hänen tahtonsa ja taitonsa kehittää kirkon elämää ja hallintoa Suomessa ja jopa paavin hovissa saakka jääneet vailla huomiota. Hemmingin esirukousten puoleen turvauduttiin niin, että hänet lopulta julistettiin autuaaksi ja melkeinpä pyhäksikin, jollei reformaatio olisi keskeyttänyt kanonisaation toteuttamista.

Hiippakunnassamme on jo vuosien ajan ollut kasvava joukko katolilaisia, jotka ovat uudella innolla kääntäneet ajatuksensa ja myös esirukouspyyntönsä autuaan Hemmingin puoleen. Hemmingin nimissä on tehty ainakin pari pitkää pyhiinvaellusta Helsingin pitäjän kirkolta Turkuun, jotkut yhdistykset ovat ottaneet Hemmingin kanonisaation edistämisen osaksi tavoitteitaan, rukouskortteja on jaettu ja Hemmingin puoleen on käännytty pyyntörukousten ja kiitosten muodossa. On myös julkaistu “Pieni kirja Hemmingistä” (Kirsti Ellilä, KATT 2015) ja vähitellen lähestyy myös Birgit Klockarsin klassisen Hemming-teoksen suomennoksen julkaisu. Ja onhan nykyään myös nuorten toimintaa autuaan Hemmingin nimen suojissa.

Ihmeellisten sattumusten kautta yleisvikaarimme sai keväällä tilaisuuden keskustella Hemmingin kanonisaatiosta suoraan paavin kanssa. Mitään lupauksia ei tietenkään saatu, mutta ainakin se on selvää, että Hemmingin asia tunnetaan myös Roomassa. Ehkäpä tänä vuonna voisimme varsinkin 22.5., kun on Hemmingin muistopäivä, aivan erityisellä tavalla kääntyä esirukouksissamme tämän autuaan piispan puoleen ja pyytää häntä auttamaan meitä siinä, mitä tarvitsemme, ja ennen kaikkea pitämään huolta kasvavasta mutta köyhästä hiippakunnastamme.

M. Tervaportti

Autuas piispa Hemming, piispana ja paimenena sinä johdit Suomen katolista laumaa oikeudenmukaisuuden, totuuden ja rakkauden hengessä ja uudistit tarmokkaasti kirkon elämää Kristuksen evankeliumin levittämiseksi. Rukoile tänäkin päivänä paikalliskirkkomme puolesta, jotta se pysyisi uskollisena taivaallisen Isän tahdolle seuraten aina Kristuksen, hänen Poikansa, esimerkkiä ja olisi alati avoin Pyhän Hengen armon vaikutukselle. Rukoile myös oman erityisen rukousaiheeni puolesta: … — Aamen.

Ajankohtaista

Piispa Teemu Sippo SCJ 40 vuotta pappina

Toukokuun 28. päivänä 1977 piispa Paul Verschuren SCJ vihki Teemu Sipon papiksi Helsingin Pyhän Marian kirkossa. Tätä vihkimisen päivää ja piispa Teemun 70-vuotispäivää vietetään

lauantaina 27.5.2017, jolloin on juhlamessu klo 10.00 Johanneksen kirkossa, Korkeavuorenkatu 12, 00120 Helsinki.

Messun jälkeen on kirkkokahvit viereisessä seurakuntasalissa.

Lahjojen ja kukkien sijasta voi piispan toivomuksesta halutessa muistaa hiippakuntaa. Katolinen kirkko Suomessa, FI37 2219 3800 0043 24.

Kaikki ovat lämpimästi tervetulleita!

Isä Raimo Goyarrola
Hiippakunnan yleisvikaari

FIDES

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2017
80. vuosikerta

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

nro	dl	ilmestyy
6+7	29.5.	9.6.
8	31.7.	11.8.
9	28.8.	8.9.
10	2.10.	13.10.
11	30.10.	10.11.
12	27.11.	8.12.

Toimitus ja tilaukset
Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio 1 B
00140 Helsinki

Redaktion och prenumeration
Katolsk informationstjänst
Sankt Henriksplatsen 1 B
00140 Helsingfors

Puhelin/Telefon 09-6129470

Katolisella tiedotuskeskuksella ei enää ole fax-numeroa. Katolsk informationstjänst har inget fax-nummer längre. The Catholic Information Centre has no fax number any more.

Pankkiyhteys/Bankförbindelse:
(IBAN) FI98 8000 1901 2425 53
(BIC) DABAFIHH.

Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Vuonna 2017 vuosikerran hinta 39 e, ulkomaille 44 e. / Utkommer med 12 nummer årligen. 2017: prenumeration 39 e, till utlandet 44 e.

Paino / tryck:
I-print Oy, Seinäjoki

YMPÄRISTÖMERKKI MILJÖMÄRKT
4041 0895
Painotuote

Internet
katolinen.fi > fides
fides@katolinen.fi

Osoitteenmuutokset ja ilmoitukset / Addressförändringar och annonser
info@katolinen.fi

Sisällys

2 Pääkirjoitus

3 Uutisia ja ajankohtaista

4 Ajankohtaista

5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti

6 Paavi Franciscus Egyptissä

7 Paavit Fatimassa

8 Talousneuvoston kirje:
Hyvät katolilaiset!

9 Fransiskaanit Itämerellä

12 Katolisen kirkon vaiheita itsenäisessä Suomessa – Osa 5

14 Maria ja rukous maallikkojen puolesta
Neljä syytä käydä Uppsalassa kesällä 2017

15 Caritas-kuulumisia

16 Tapaaminen Jeesuksen kanssa
Perheterapeutin neuvoja
Lukijoilta

17 Ilmoituksia

18 Seurakunnat ja ohjelmat

20 Sara Torvalds: ”Jag slutar inte vara finlandssvensk för att jag är katolik”

Kannen kuva: Paavi Franciscus vietti messun Kairossa stadionilla huhtikuussa 2017, vieressä Alexandrian patriarkka Ibrahim Isaac Sidrak. Kuva SIR.

Uutisia ja ajankohtaista

Nimityksiä hiippakunnassa

Helsingin piispa **Teemu Sippo SCJ** on nimittänyt isä **Leonard Wobilla Shwein** 15.5.2017 alkaen toistaiseksi Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan kappalaiseksi ja isä **Joosef Tien Dung Dangin** 1.5.2017 alkaen toistaiseksi saman seurakunnan assistentiksi.

Piispa Sippo asettaa isä **Anders Hambergin** Pyhän Olavin seurakunnan kirkkoherran virkaan Jyväskylässä 11.6.2017.

KATT

Pyhiinvaellus Köyliöön kävellen 16.-18.6.

Pyhiinvaelluksen ohjelma:

Perjantai 16.6
- Turusta lähdetään klo 16:50 bussilla* linja-autoasemalta Yläneelle, jossa yövytään työväentalossa
- Voi saapua myös omalla autolla, ruokailu ja kokoontuminen Yläneellä klo 19:00

Lauantai 17.6
- Messun jälkeen vaellus Yläneeltä Köyliön Kankaanpäähän, jossa yövymme Lallin koulussa

Sunnuntai 18.6
- Vaellus Kankaanpäästä Köyliön Kirkkokarille
- Klo 13:00 Pyhä messu Kirkkokarilla
- n. klo 15:00 paluu Helsinkiin tai Turkuun bussilla

Hinta ruoasta ja yöpymisestä on matkojen lisäksi n. 40–50 € **
Ilmoittautuminen 1.6 mennessä isä Anders Hambergille anders.hamberg@katolinen.fi tai 050 5630235

* Turkuun pääsemistä varten kannattaa käyttää julkisia busseja tai junia, enemmän tietoja ilmoittautumisen yhteydessä
** Hinta vaihtelee osallistujamäärän mukaan

Tänä vuonna tehdään myös perinteinen Henrikin seurakunnan pyhiinvaellus bussilla Helsingistä, josta lisätietoa sivulla 4, sekä ekumeeninen pyhiinvaellus Turusta 12.6 - 18.6., lisätietoja ja ilmoittautuminen https://henrikin.wordpress.com/

KATT

Emerituspaavin uusi kirja ilmestyi Suomeksi

Emerituspaavi **Benedictus XVI**:n tuore kirja *Viimeisiä keskusteluja* on ilmestynyt Katoliselta tiedotuskeskukselta suomenkielisenä versiona. Tässä Peter Seewaldin haastattelukirjassa Benedictus XVI kertoo ensimmäistä kertaa eroamistaan edeltäneistä vaikeista hetkistä. Hän vastaa myös lukuisiin kysymyksiin julkisesta ja yksityisestä elämästään, työstään ja elämänvaiheistaan.

Viimeisiä keskusteluja käy läpi henkilökohtaisia muistoja Joseph Ratzingerin lapsuusvuosista alkaen; hän kertoo yliopistourasta Saksan eri yliopistoissa, teologikollegoista, Vatikaanin II kirkolliskokouksesta, piispuudesta, työstä Uskonopin kongregaatiossa ja lopulta kahdeksasta vuodesta paavina. Samalla kirja sisältää syvällisiä sanoja kristinuskon ja kirkon tulevaisuudesta.

Kirjassa on 256 sivua ja se on ostettavissa Katolisesta tiedotuskeskuksesta ja sen verkkokaupasta katolinenkirjakauppa.net hintaan 25,–.

KATT

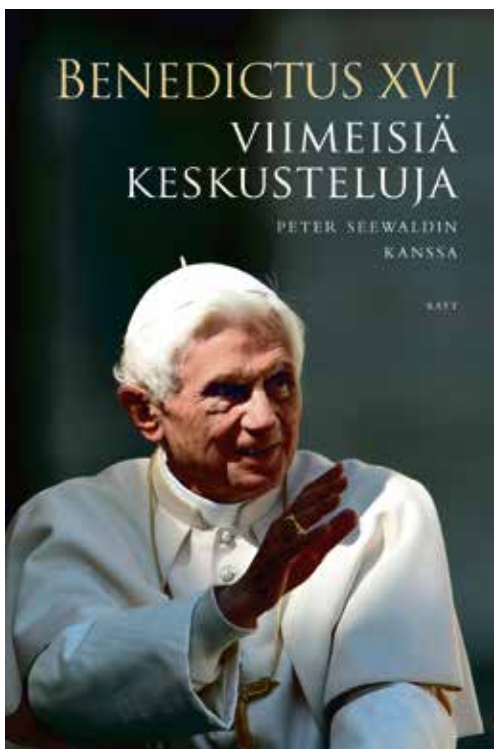

Ajankohtaista

African Chaplaincy to be opened

Special Invitation

"When Pentecost day came round, they had all met together, when suddenly there came from heaven a sound as off a violent wind whichfuled the entire house in which they were sitting; and there appeared to them tongues as of fue; these separated and came to rest on the head of each of them. They were all filled with the Holy Spirit and began to speak different languages as the Spirit gave them power to express themselves" (Acts 2:1-4).

The mark of the universality of the Catholic Church, expressed through the proclamation that: "the Church is one, Holy, Catholic, and Apostolic ," compels us to live and profess our faith freely. It is in this background we invite you to attend the history making event of the launching ceremony of the **official opening of the Catholic chaplaincy for Africans in Finland (CCAF)** and nomination of its Chaplain. This chaplaincy amongst other issues is aimed at catering for the Spiritual, Sacramental, and other needs of Christians and others.

The occasion is on Pentecost Sunday, the 4th of June, 2017, at Saint Mary's Catholic Church, Helsinki, address Mäntytie 2, 00270 Helsinki, starting with a High Mass for all Africans celebrated by the Bishop and **Fr. Leonard Wobilla Shwei** at 11:30 am. These Masses for Africans will continue every Sunday at least till 6th of August at the same place and time.

Welcome!

H.E. Teemu Sippo S.C.I.
Bishop of Helsinki

Fr. Leonard Wobilla Shwei
Chaplain, Saint Henry's Cathedral Parish

Afrikkalaistyö alkaa helluntaina

Helluntaisunnuntaina 4.6.2017 alkaa säännöllinen pastoraalinen toiminta Suomen afrikkalaisten hyväksi. Piispa **Teemu Sippo SCJ** viettää tuolloin Pyhän Marian kirkossa klo 11.30 juhlallisen messun yhdessä isä **Leonard Wobilla Shwein** kanssa, jota piispa on pyytänyt huolehtimaan erityisesti myös afrikkalaisten sielunhoidosta.

Tällaiset messut jatkuvat ainakin koko kesän ajan elokuun 6:nteen päivään saakka Pyhän Marian kirkossa sunnuntaisin klo 11.30.

KATT

Pyhiinvaellus bussilla Köyliöön 18.6.2017

Hiippakunnan perinteinen pyhiinvaellus Köyliöön piispa Henrikin surmapaikalle tehdään sunnuntaina 18. kesäkuuta. Messu Kirkkokarilla alkaa klo 13.00.

Bussi Köyliöön lähtee Pyhän Henrikin kirkolta 18.6 klo 9.00. Se poimii mahdolliset Mariasta tulijat bussipysäkiltä Tukholmankadun ja Mäntytien kulmasta noin klo 9.15-9.25.

Ilmoittautumiset Henrikin pappilaan p. 09-637853. Matkan hinta 25 euroa maksetaan bussissa. Lisäksi tarvitaan 4 euroa venematkaa varten. Sekä mennessä että tullessa kahvitauko Humppilassa, missä mahdollisuus myös pikku ostoksiin. Takaisin Helsingissä olemme noin klo 19.00.

Piispa Henrikin surmapaikalle tehtävällä pyhiinvaelluksella on juurensa jo 1100-luvulla. Perinne katkesi reformaatioon, mutta elvytettiin uudelleen, kun katolisuus jälleen hyväksyttiin Suomessa. On kunnia-asia, että me pidämme yllä perinnettä, jonka esivanhempamme ovat aloittaneet, ja lähdemme joukolla kunnioittamaan ensimmäistä piispaamme ja rukoilemaan häneltä suojelusta itsellemme ja maallemme, etenkin nyt itsenäisen Suomen täyttäessä 100 vuotta ja luterilaisen kansankirkon viettäessä reformaation 500-vuotismerkkivuotta.

Ansgarwerkin 50-vuotisjuhla

Pohjolan kirkon pitkäaikainen ja tärkeä apu täyttää vuosia.

Tärkeä osa Pohjoismaiden piispainkokouksen Hampurissa 3.-7.4. pidettyä täysistuntoa oli osallistuminen Osnabrückin-Hampurin Ansgarwerkin 50-vuotisjuhlallisuuksiin ja siinä yhteydessä osoittaa kiitollisuutta kaikesta, mitä Pohjolan kirkot ovat saaneet ja yhä saavat taloudellisen avun muodossa.

Ansgarwerkin tavoite on muun muassa tukea papiksi opiskelevia ja sääntökuntakandidaatteja PSP-järjestön (Pro Scandiae Populis) avulla. Järjestö on kaikkia niitä varten, jotka valmistautuvat toimimaan Pohjolassa pappeina tai sääntökuntien jäseninä. Tämän lisäksi saamme tukea katekeettisen ja liturgisen materiaalien tuottamiseksi ja kursseihin, joissa annetaan lisäkoulutusta esimerkiksi papeille. Monet tuntevat myös Osnabrückin Haus Ohrbeckissa pidettävät vuosittaiset opintopäivät, joissa monet katolilaiset eri Pohjoismaista ovat kohdanneet toisiaan monipuolisten kurssien puitteissa saaden samalla kokemusta kirkon elämästä Pohjolan ulkopuolella. Myös tämä toiminta on Asngarwerkin järjestämä ja kustantama.

Osnabrückin-Hampurin Ansgarwerkin nykyinen puheenjohtaja on monsignore **Ansgar Lüttel**. Hänen edeltäjänään toimi rouva **Dorothea Olbrich**. Molemmat ovat taloudellisen tuen jakamisen lisäksi osoittaneet suurta henkilökohtaista kiinnostusta kirkon elämään maissamme ja solmineet suhteita, jotka rohkaisevat valtavan monia.

Vuosipäivää vietettiin juhlallisella messulla Hampurin katedraalissa arkkipiispa **Stefan Heßen** johdolla Pohjoismaiden piispojen ja Osnabrückin piispan **Franz-Josef Boden** konselebroidessa. Juhlasaarnan piti piispa Bode. Messuun ja sitä seuranneeseen vastaanottoon osallistui paljon ihmisiä, heidän joukossaan Ansgarwerkin johtokunnan nykyisiä ja aikaisempia jäseniä. Heidän joukossaan olivat myös rouva **Olbrich** ja mons. **Heinrich Plock**, toisten saksalaisten Ansgarwerkien ja Bonifatiuswerkin johtohahmoja.

Täältä Pohjolasta käsin onnittelemme Osnabrückin-Hampurin Ansgarwerkiä ja kiitämme sitä huolenpidosta ja merkittävästä taloudellisesta tuesta.

+ Czeslaw Kozon
Kööpenhaminen piispa
Pohjoismaiden piispainkokouksen puheenjohtaja

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päinvastoin kuin kansankirkollamme ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjakoa suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla. / *Hiippakunnan talousneuvosto*

Kom ihåg stiftet i ert testamente

Antalet katoliker i stiftet har mångdubblats och församlingarna har blivit allt mer internationella under de senaste åren. Detta är givetvis en rikedom, men också en betydande finansiell kostnad. Stiftet redovisar ett ekonomiskt underskott. Vi ber er alla att be för stiftet, men också att helt konkret ekonomiskt stöda stiftet. I motsats till våra folkkyrkor har vi inte rätt att insamla kyrkoskatt. Ett utmärkt sätt att stöda stiftet är att beakta det då man uppgör sitt testamente. / *Stiftets ekonomiråd*

Remember the Diocese in your will

The number of Catholics in our parishes has grown significantly. We are a very multinational Diocese. This is a great richness, but it also implies significant costs. Our Diocese operates at an annual financial loss. We ask everybody to pray for the diocese, but also to support it financially. We do not have the privilege of collecting a church tax, as the Lutheran and Ortodox churches have. A very good way of supporting the Diocese is to remember it in your last will and testament. / *The Finance Committee of the Diocese*

Katolinen kirkko Suomessa / Taloustoimisto TILINRO: **FI37 2219 3800 004324**

Sunnuntait ja juhlapyhät

14.5. pääsiäisen 5. sunnuntai (I)
1L Ap.t. 6:1-7
Ps. 33:1-2, 4-5, 18-19. - 22
2L 1. Piet. 2:4-9
Ev. Joh. 14:1-12

21.5. pääsiäisen 6. sunnuntai (II)
1L Ap.t. 8:5-8, 14-17
Ps. 66:1-3a, 4-5, 6-7a, 16+20. - 1
2L 1. Piet. 3:15-18
Ev. Joh. 14:15-21

22.5. maanantai, autuas Hemming, muistopäivä
1L Ap.t. 16:11-15
Ps. 149:1-2, 3-4, 5+6a+9b. - 4a
Ev. Joh. 15:26 - 16:4a

25.5. torstai, HERRAN TAIVAASEEN-ASTUMINEN – HELATORSTAI, juhlapyhä
1L Ap.t. 1:1-11
Ps. 47:2-3, 6-7, 8-9. - 6
2L Ef. 1:17-23
Ev. Matt. 28:16-20

28.5. pääsiäisen 7. sunnuntai (III)
1L Ap.t. 1:12-14
Ps. 27:1, 4, 7-8a. - 13
2L 1. Piet. 4:13-16
Ev. Joh. 17:1-11a

Helluntai, juhlapyhä

3.6. lauantai, illalla, HELLUNTAIAATON ILTAMESSU
1L 1. Moos. 11:1-9 tai 1L 2. Moos. 19:3-8, 16-20 tai 1L Hes. 37:1-14 tai 1L Joel 3:1-5
Ps. 104:1-2a, 24+35c, 27-28, 29bc-30. - 30
2L Room. 8:22-27
Ev. Joh. 7:37-39

4.6. HELLUNTAISUNNUNTAI
1L Ap.t. 2:1-11
Ps. 104:1ab+24ac, 29bc-30, 31+34. - 30
2L 1. Kor. 12:3b-7, 12-13
Ev. Joh. 20:19-23

Kirkkovuoden tavallinen aika.

11.6. kirkkovuoden 10. sunnuntai (II) PYHÄ KOLMINAISUUS, juhlapyhä
1L 2. Moos. 34:4b-6, 8-9
Ps. Dan. 3:52, 53, 54, 55, 56. - 52b
2L 2. Kor. 13:11-13
Ev. Joh. 3:16-18

Rukous

Oi Pyhä Henki, Herramme, käy kylmiin sydämihimme,
sä täytä meidät armollas ja vahvista sun voimallas...
Opeta Isää tuntemaan, Kristukseen, Poikaan,
turvaamaan, suo meille uskon palavuus,
sun voimastasi voima uus

Veni, Creator Spiritus -hymnistä

Piispan kalenteri

13.5.	Aikuisten kirkkoonottaminen Pyhän Marian seurakunnassa
14.5.	Vahvistuksen sakramentti nuorille Pyhän Ursulan seurakunnassa
21.5.	Saarna luterilaisessa messussa Turun kirkkopäivillä
25.5.	Tervehdys ekumeenisessa kirkkojuhlassa Isossakyrössä
27.5.	Pappeuden 40-vuotisjuhlan messu Johanneksen kirkossa
31.5.-2.6.	Suomen luterilais-katolisen dialogin kokous Järvenpäässä
3.6.	Aikuisten kirkkoonottaminen Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnassa
4.6.	Klo 9.30 englanninkielinen messu katedraalissa ja klo 11.30 messu afrikkalaisille Pyhän Marian kirkossa
9.6.	Teologisen tiedekunnan ekumeeninen promootio-jumalanpalvelus Helsingin tuomiokirkossa
11.6.	Kirkkoherran virkaanasettaminen päämessussa Pyhän Olavin seurakunnassa

Rukous

Rukouksen apostolaatti

Toukokuun 2017 rukouksen apostolaatin palsta

Annuario Pontificio 2017 eli Pyhän istuimen julkaisema vuosikirja, joka sisältää ajankohtaisia tietoja ja tilastoja katolisesta kirkosta, sekä Annuarium Statisticum Ecclesiae 2015 kertovat, että kastettujen katolilaisten määrä maailmassa vuoden 2015 lopussa oli 1 285 miljoonaa. Vuotta aikaisemmin määrä oli 1 272 miljoonaa eli kasvua oli yksi prosentti. Planeettamme asukkaista 17,7 % on katolilaisia.

Katolilaisten lukumäärän kasvu on erilaista eri puolilla maailmaa. Euroopassa, jossa asuu melkein neljäsosa (23 %) kaikista katolilaisista, kehitys on ollut päinvastainen: vuoteen 2014 verrattuna katolilaisia oli 1,3 miljoonaa vähemmän. Suurinta kasvu on Afrikassa, jossa katolilaisten määrä nousi 186 miljoonasta 222 miljoonaan eli 19,4 prosenttiin. Toisessa ääripäässä ovat Amerikka 6,7 prosentilla ja Aasia 9,1 prosentilla.

Afrikassa kastettujen määrä kasvoi eniten, 15,5 prosentista 17,3 prosenttiin. Euroopassa asuvista 100 ihmisestä lähes 40 on katolilaisia, Afrikassa taas 100 ihmisestä lähes 19 on katolilaisia.

Tämän kuukauden aikana tahdomme erityisesti rukoilla koko Afrikan maanosan katolilaisten puolesta. Meidän sisaremme ja veljemme Kristuksessa asuvat siellä erilaisissa maissa ja eri kulttuurien keskellä. Joskus heidän yhteisönsä ovat pieniä ja keskellä muita uskonnollisia yhteisöjä. (Me ymmärrämme heitä hyvin!) Näissä tilanteissa ja monien vaikeuksienkin keskellä eläminen auttaa heitä ymmärtämään, kuinka arvokas lahja usko on.

Kaikkivaltias Jumala, sinä kokosit maailman eri kansat yhdessä tunnustamaan sinun nimeäsi. Suo kaikkien kasteessa uudestisyntyneiden olla yhtä uskossa ja rakkauden teoissa. Kirkon äiti, rukoile puolestamme.

isä Stanisław Zawiłowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Toukokuu – *Lähetystyö*
- Rukoilkaamme Afrikan kristittyjen puolesta, jotta he laupiaan Jeesuksen esimerkin mukaisesti voisivat antaa profeetallisen todistuksen sovituksesta, oikeudenmukaisuudesta ja rauhasta.

Maj – *Evangelisationen*
- Att Afrikas kristna, genom att följa den barmhärtige Jesus, ger ett profetiskt vittnesbörd om försoning, rättvisa och fred.

Kesäkuu – *Yleinen*
- Rukoilkaamme kansojen johtajien puolesta, että he ottaisivat tehtäväkseen asekaupan lopettamisen, sillä se aiheuttaa niin monia viattomia uhreja.

Juni – *Universell*
- Att folkens styrande ska fatta kraftfulla beslut för att stoppa vapenhandeln, som orsakar så många oskyldigas lidande.

Pyhä isä

Paavi Franciscus *Egyptissä*

Paavi Franciscus vieraili Egyptissä 28.-29. huhtikuuta. Hän puhui Al-Azharin imaami Al-Tayebin kutsusta kansainvälisessä rauhankonferenssissa ja tapasi Egyptin viranomaisia, mm. presidentin. Tänä vuonna on kulunut 70 vuotta diplomaattisuhteiden solmimisesta Egyptin ja Pyhän istuimen välillä.

Vierailulle tietenkin antoivat surullisen leimansa palmusunnuntain terrori-iskut koptikirkkoihin Egyptissä. Rauhan sanoma oli vierailulla keskeinen. Paavi tapasi koptien paavi Tawadros II:n, ja ”kaksi paavia” allekirjoittivat yhteisen julistuksen (kuten vuonna 1973 ensimmäistä kertaa paavi Paavali VI ja paavi Shenouda III). Paavi vietti myös messun ja tapasi Egyptin pienen katolisen lauman papistoa, sääntökuntalaisia ja seminaristeja.

Otteita paavin puheesta rauhankonferenssissa

”Salaam Aleikum! … Haluan tarjota teille muutamia ajatuksia tämän maan kunniakkaasta historiasta, maan, joka vuosisatojen kuluessa on näyttäytynyt maailmalle sivilisaation maana ja liittojen maana…

Antiikin ajoista saakka Niilin rannoilla syntynyt kulttuuri on ollut sivilisaation synonyymi. Egyptissä nousi korkealle tiedon valo, joka sai versomaan vertaansa vailla olevan kulttuuriperinnön, joka koostui viisaudesta ja neroudesta, matemaattisista ja astronomisista saavutuksista, ihmeteltävistä arkkitehtuurin ja kuvataiteen muodoista. Tiedon etsintä ja koulutuksen arvo olivat hedelmällisiä kehitysvalintoja, jotka tämän maan muinaiset asukkaat tekivät. Ne ovat välttämättömiä valintoja myös tulevaisuuden kannalta, rauhan valintoja ja rauhaa tavoittelevia valintoja, sillä rauhaa ei tule olemaan ilman nuorten sukupolvien asianmukaista kasvatusta… ”

Rohkaiseva esimerkki dialogista on Paavillinen uskontojenvälisen vuoropuhelun neuvoston ja Al-Azharin dialogikomitean työ. ”Kolme perustavanlaatuista suuntaa, jos ne liittyvät hyvin yhteen, voivat auttaa dialogia: velvollisuus kunnioittaa omaa ja toisten identiteettiä, rohkeus hyväksyä erilaisuus sekä vilpittömät aikomukset.” Todellista dialogia ei voi käydä moniselitteisyyden perusteella tai niin, että uhraa hyvän miellyttääkseen toista osapuolta. Kulttuurisesti tai uskonnollisesti erilaista ei pidä nähdä ja kohdella vihollisena, vaan matkakumppanina. Dialogi ei ole strategia toissijaisten päämäärien saavuttamiseksi, vaan totuuden tie, jota on kuljettava kärsivällisesti.

”Kasvattaminen kunnioittavaan avoimuuteen ja vilpittömään vuoropuheluun toisten kanssa tunnustaen heidän perustavanlaatuiset oikeutensa ja vapautensa, erityisesti uskonnonvapauden, on paras tie rakentaa yhdessä tulevaisuutta, olla sivilisaation rakentajia.” Jotta voitaisiin tehokkaasti vastustaa vihaa ja väkivaltaa ruokkivien barbaarisuutta, on kasvatettava nuoria kypsyyteen ja opetettava heitä vastaamaan pahaan tekemällä kärsivällisesti työtä hyvyyden puolesta. Niin ”nuoret ovat hyvin istutettujen puiden lailla juurtuneita historian maaperään, ja kasvaen kohti taivasta toistensa rinnalla he joka päivä muuttavat vihan saastuttaman ilman veljeyden hapeksi”.

Paavi Franciscus ja koptien paavi Tawadros II:n allekirjoittivat yhteisen julistuksen, joka korostaa rukousta kaikkien Egyptin, maailman ja erityisesti Lähi-Idän kristittyjen puolesta. Kuva SIR.

Kristityt, muslimit ja kaikki uskovat on kutsuttu antamaan panoksensa tähän haasteeseen: ”’Elämme yhden laupiaan Jumalan auringon alla, ja tässä mielessä voimme kutsua toisiamme veljiksi ja sisariksi, koska ilman Jumalaa ihmisen elämä olisi kuin taivas ilman aurinkoa.’ Nouskoon uudistetun veljeyden aurinko Jumalan nimessä ja nouskoon tästä maasta rauhan ja kohtaamisen sivilisaation aamunkoitto. Rukoilkoon tämän puolesta pyhä Franciscus Assisilainen, joka kahdeksan vuosisataa sitten tuli Egyptiin ja kohtaasi sulttaani Malik al Kamilin.”

Egypti on ”liittojen maa”: siellä kautta vuosisatojen uskonnolliset erot ovat olleet ”keskinäisen rikastumisen muoto yhden kansallisen yhteisön palveluksessa.” ”Haluaisin käyttää symbolia ’liiton vuori’, joka tässä maassa kohoaa. Siinai muistuttaa meille ennen kaikkea siitä, että autenttinen liitto maan päällä ei voi jättää huomiotta taivasta, että ihmiskunta ei voi pyrkiä kohtaamiseen rauhassa poistamalla Jumalan horisontista, eikä se myöskään voi nousta vuorelle omiakseen Jumalan (vrt. 2. Moos. 19:12).”

Tuo sanoma on ajankohtainen nykyajan vaarallisen paradoksin edessä. Yhtäältä on taipumus työntää uskonto yksityisalueelle kuuluvaksi, tunnistamatta, että uskonto on ihmisen ja yhteiskunnan olennainen ulottuvuus. Toisaalta sekoitetaan ilman asianmukaista erotusta uskonnon ja politiikan alue. ”Erityisesti nykyään uskonto ei ole ongelma, vaan osa ratkaisua”: se muistuttaa, että ”on välttämätöntä korottaa sielu Korkeimman puoleen oppiakseen rakentamaan ihmisten kaupunkia”. Siinain vuorella julistettujen kymmenen käskyn keskuksena on käsky ”älä tapa” (2. Moos. 20:13). ”Jumala rakastaa elämää, hän ei lakkaa rakastamasta ihmistä ja kehottaa siksi ihmistä vastustamaan väkivallan tietä; se on välttämätön ehto jokaiselle liitolle maan päällä. Tämän käskyn toteuttamiseen ovat ennen kaikkea ja erityisesti nykyään kutsuttuja uskonnot… Väkivalta on kaiken aidon uskonnollisuuden kieltämistä.”

”Jumalan nimi on pyhä, hän on rauhan Jumala, Jumala *salam.* Siksi vain rauha on pyhä, eikä mitään väkivaltaa voi toteuttaa Jumalan nimessä, koska se herjaisi hänen nimeään. Toistakaamme yhdessä – tässä taivaan ja maan kohtaamisen, kansojen ja uskovien liittojen maassa – jyrkkä ja selvä ’ei’ kaikkea väkivaltaa, kostoa ja vihaa vastaan, jota uskonnon tai Jumalan nimissä tehdään. Vahvistakaamme yhdessä, että väkivalta ja usko, uskominen ja vihaaminen eivät ole yhteen sovitettavissa. Julistakaamme yhdessä, että jokainen ihmiselämä on pyhä, kaikkea fyysistä, sosiaalista, kasvatuksellista tai psykologista väkivaltaa vastaan… Sanokaamme yhdessä: mitä enemmän kasvaa uskossa Jumalaan, sitä enemmän kasvaa rakkaudessa lähimmäiseen.”

Uskonnolla on itsessään kutsumus edistää rauhaa, nykyään ehkä enemmän kuin koskaan. ”Tehtävämme on rukoilla toinen toistemme puolesta pyytäen Jumalalta rauhan lahjaa, kohdaten toisemme, käyden vuoropuhelua ja edistäen yksimielisyyttä yhteistyön ja ystävyyden hengessä.” Paavin mukaan nykyään tarvitaan rauhan rakentajia, ei aseiden; nykyään tarvitaan rauhan rakentajia, ei konfliktien provosoijia. Konfliktien ennaltaehkäisemiseksi ja rauhan rakentamiseksi on pyrittävä poistamaan köyhyyden ja riiston tilanteet, joissa ekstremismi helpoiten saa jalansijaa, ja estettävä raha- ja asevirrat väkivaltaa ruokkiville. ”Toivon, että tämä jalo ja rakas Egyptin maa voisi edelleen Jumalan avulla vastata sivilisaation ja liiton kutsumukseensa ja antaa panoksensa rauhanprosessien kehittämiseen tätä rakasta kansaa ja koko Lähi-idän aluetta varten.”

Tapaaminen Egyptin viranomaisten kanssa

Paavi muistutti, että Egypti merkitsee paljon ihmiskunnan historian ja kirkon tradition kannalta; Raamattu kertoo patriarkoista, jotka elivät tai kävivät Egyptissä. Egyptissä Jumala ilmoitti nimensä Moosekselle ja Siinain vuorella antoi kansalleen ja ihmiskunnalle kymmenen käskyä. Egyptissä sai turvapaikan pyhä perhe, Jeesus, Maria ja Joosef. Nykyäänkin siellä saavat suojaa miljoonat pakolaiset.

Egyptillä on ainutlaatuinen tehtävä vahvistaa ja lujittaa rauhaa koko seudulla, vaikka sitä omalla maaperällään haavoittaakin sokea väkivalta. ”Ajattelen erityisesti kaikkia niitä ihmisiä, jotka viime vuosina ovat antaneet elämänsä maansa suojelemiseksi… surmia ja uhkia, jotka ovat johtaneet kristittyjen pakkosiirtolaisuuteen Pohjois-Siinain alueelta… ja koptikirkkoihin tehtyjen iskujen uhreja sekä viime joulukuussa että hiljattain Tantassa ja Aleksandriassa. Esitän osanottoni heidän perheenjäsenilleen ja koko Egyptille ja rukoilen Herraa parantamaan pian loukkaantuneet.”

”Meillä kaikilla on velvollisuus opettaa uusille sukupolville, että Jumala, taivaan ja maan Luoja, ei tarvitse ihmisten suojelusta, vaan hän on se, joka suojelee ihmisiä; hän ei koskaan tahdo lastensa kuolemaa vaan heidän elämäänsä ja onnellisuuttaan… Todellinen Jumala kutsuu rakkauteen ilman ehtoja, pyyteettömään anteeksiantoon, laupeuteen, jokaisen elämän ehdottomaan kunnioittamiseen, veljeyteen lastensa kesken, uskovien ja ei-uskovien.” ”Joosefin päivinä Egypti pelasti kansoja nälänhädältä (1. Moos. 41:57), nykyään se on kutsuttu pelastamaan tämä rakas seutu rakkauden ja veljeyden nälänhädältä.” Paavi tervehti myös kaikkia Egyptin kristittyjä: ”Suojelkoon teitä pyhä Markus, tämän maan evankelioija, ja auttakoon meitä kaikkia rakentamaan ja saavuttamaan Herramme tahtomaa ykseyttä (vrt. Joh. 17:20-23). Läsnäolonne tässä maassa ei ole uutta eikä sattumanvaraista, vaan vanhaa ja erottamaton osa Egyptin historiaa.”

Tawadros II:n tapaaminen

Paavi tapasi koptikirkon paavi Tawadros II:n, ja ”kaksi paavia” allekirjoittivat yhteisen julistuksen, joka korosti erityisesti kastetta ja sitä, että kastetta ei tulisi toistaa, jos uskova siirtyisi toiseen kirkkoon. Julistus korosti rukousta kaikkien Egyptin, maailman ja erityisesti Lähi-Idän kristittyjen puolesta. ”Traagiset tapahtumat ja uskoviemme vuodattama veri, uskovien joita vainotaan ja surmataan vain siksi, että he ovat kristittyjä, muistuttavat meitä enemmän kuin koskaan siitä, että marttyyrien ekumenia yhdistää meitä ja rohkaisee meitä jatkamaan rauhan ja sovituksen tiellä… Alkukirkossa marttyyrien veri oli uusien kristittyjen siemen. Voikoon meidänkin päivinämme monien marttyyrien veri olla ykseyden siemen Kristuksen opetuslasten kesken, yhteyden ja rauhan merkki ja väline maailmassa.”

Katri Tenhunen

Artikkeleita

Paavit Fatimassa

Paavi Franciscus matkustaa 12.-13. toukokuuta Portugaliin Fatiman Neitsyt Marian ilmestysten 100-vuotisjuhlan johdosta; lauantaina 13. toukokuuta paavi vierailee kahden Fatiman pikku paimenen, Franciscon ja Jacintan, kanonisaatiomessun. Siitä enemmän kesäkuun Fides-lehdessä. Taustaksi vierailulle muutamia sanoja saarnoista aiemmilta paavien vierailuilta Fatimassa.

Johannes Paavali II Fatimassa 1982

Paavali VI 13. toukokuuta 1967

”Niin suuri on tahtomme kunnioittaa pyhintä Neitsyt Mariaa, joka on Kristuksen äiti ja siksi Jumalan äiti ja meidän äitimme; niin suuri on luottamuksemme hänen hyväntahtoisuuteensa pyhää kirkkoa ja apostolista virkaamme kohtaan, niin suuresti tarvitsemme hänen esirukoustaan Kristuksen, hänen jumalallisen Poikansa tykönä, että olemme tulleet nöyrinä ja luottavaisina pyhiinvaeltajina tähän siunattuun pyhäkköön, jossa tänään vietetään Fatiman ilmestysten 50-vuotisjuhlaa ja muistetaan sitä, että 25 vuotta sitten maailma pyhitettiin Marian tahrattomalle sydämelle.”

Paavali VI:n erityiset rukousaiheet olivat kirkko ja kirkon sisäinen rauha: ”Tahdomme pyytää Marialta elävää kirkkoa, todellista kirkkoa, yhdistynyttä kirkkoa, pyhää kirkkoa.” Toinen Paavali VI:n rukousaihe oli rauha maailmassa. Ihmiskunnan keskuudessa puhkesi jatkuvasti hirvittäviä konflikteja, eikä se ollut yhtä edistynyt moraalisesti kuin se oli edistynyt tieteen ja tekniikan alalla. ”Siksi maailma on vaarassa, siksi olemme tulleet Rauhan kuningattaren jalkojen juureen pyytämään häneltä lahjaa, jonka yksin Jumala voi antaa: rauhaa.” Nykymaailmaa ja sen kohtaloa lähestymme ”sen kehotuksen mukaan, jonka Madonna itse antoi meille, eli rukouksella ja katumuksella; suokoon Jumala, ettei tällä maailman näyttämöllä olisi enää sotia, tragedioita ja katastrofeja, vaan rakkauden ja rauhan voittoja.”

Johannes Paavali II 13. toukokuuta 1982

Johannes Paavali II joutui murhayrityksen kohteeksi Pietarinkirkon aukiolla 13. toukokuuta 1981. Vuotta myöhemmin hän tuli Fatimaan kiittääkseen Jumalan kaitselmusta. Hän pyrki ymmärtämään Fatiman sanomaa erityisesti Marian hengellisen äitiyden salaisuuden valossa. ”Se, että kirkko on ottanut vastaan Fatiman sanoman, johtuu ennen kaikkea siitä, että se sisältää totuuden ja kutsun, jotka perustavanlaatuisessa sisällössään ovat evankeliumin oma totuus ja kutsu… Fatiman sanoman olennainen ydin on kutsu kääntymykseen ja katumukseen, kuten evankeliumissakin.”

Kutsu katumukseen on äidillinen ja samalla vahva ja päättäväinen, ja siihen liittyy kutsu rukoukseen. ”Vuosisatojen tradition mukaisesti Neitsyt Maria viittaa Fatiman sanomassa ruusukkoon, jonka oikein voi määritellä Marian rukoukseksi, rukoukseksi, jossa hän tuntee olevansa erityisesti yhtä meidän kanssamme. Hän itse rukoilee kanssamme. Tämä rukous käsittää kirkon ongelmat, Pietarin istuimen ongelmat, koko maailman ongelmat; siinä muistetaan syntisiä, jotta he kääntyisivät ja pelastuisivat, sekä kiirastulen sieluja.” Sanoma annettiin 7- ja 10-vuotiaille lapsille: ”Lapset, kuten myös Lourdesin Bernadette, ovat erityisesti etusijalla näissä Jumalanäidin ilmestyksissä.”

Maailman vihkiminen Marian tahrattomalle sydämelle merkitsee, että Äidin esirukouksen kautta lähestytään itse elämän lähdettä, joka kumpuaa Golgatalta; se merkitsee palaamista Pojan ristin juurelle. Äidin sydän kutsuu meitä antamaan Marian auttaa meitä palaamaan lunastuksen lähteelle.

”Fatiman Neitsyt Marian sanoman sisältö on niin syvästi juurtunut evankeliumiin ja koko traditioon, että kirkko tuntee olevansa tuon sanoman velvoittama. Kirkko vastasi siihen Jumalan palvelijan, paavi Pius XII:n kautta (jonka piispanvihkimys oli tapahtunut juuri 13. toukokuuta 1917); hän tahtoi vihkiä Marian tahrattomalle sydämelle ihmissuvun ja erityisesti Venäjän kansat.”

Johannes Paavali II tuli Jumalanäidin eteen ”lukien levottomana uudelleen tuota äidillistä kutsua katumukseen ja kääntymykseen, tuota Marian sydämen palavaa vetoomusta 65 vuotta sitten”. Monet ihmiset ja yhteiskunnat, monet kristityt ovat kulkeneet päinvastaiseen suuntaan kuin se, minkä Fatiman sanoma osoitti; synti on saavuttanut maailmassa vahvat kansalaisoikeudet ja Jumalan kieltäminen on levinnyt laajalle.

Johannes Paavali II, Jacintan ja Franciscon julistaminen autuaiksi 13. toukokuuta 2000

”Jumalan suunnitelman mukaan taivaasta tuli tänne maan päälle, Isän etusijalle asettamia pieniä etsimään, ’nainen, jolla oli pukunaan aurinko’ (Ilm. 12:1). Hän puhui äidin äänellä ja sydämellä ja kehotti heitä antamaan itsensä uhriksi hyvittämistä varten, sanoen olevansa valmis johtamaan heidät Jumalan luo. He näkivät hänen äidillisistä käsistään lähtevän valon… Myöhemmin Francisco, yksi noista kolmesta, sanoi: ’Me olimme liekeissä tuossa valossa, joka on Jumala, mutta emme palaneet…’ Jumala: valo joka on liekeissä, mutta jota tuli ei kuluta (vrt. 2. Moos. 3:2-12)…”

”Eräänä yönä Franciscuksen isä kysyi, miksi poika itki, ja tämä vastasi: ’Ajattelin Jeesusta, joka on niin murheellinen häntä vastaan tehtyjen syntien vuoksi.’ Francisco tahtoi lohduttaa Jeesusta ja tehdä Jeesuksen tyytyväiseksi. Hänen elämässään tapahtunut radikaali muutos ei varmasti ollut hänen ikäisilleen lapsille tavallinen. Hänellä oli intensiivinen rukouselämä… ja hän kärsi kuolettavan sairautensa tuskat valittamatta. Kaikki näytti hänestä vähäiseltä Jeesuksen lohduttamiseksi; hän kuoli hymy huulillaan.”

Johannes Paavali II viittasi hyvän ja pahan väliseen taisteluun, 1900-luvun uhreihin, maailmansotiin, keskitysleireihin, gulageihin, etnisiin puhdistuksiin, terrorismiin, hyökkäyksiin syntymätöntä elämää ja perhettä vastaan: Fatiman sanoma on kutsu kääntymykseen ja vetoomus ihmiskunnalle, jotta sillä ei enää olisi mitään tekemistä tuon ”lohikäärmeen” (Ilm. 12:4) kanssa.

Äidillisellä huolenpidollaan pyhin Neitsyt tuli tänne Fatimaan pyytääkseen ihmisiä ”olemaan loukkaamatta enää Jumalaa, Herraamme, jota on jo loukattu paljon”. Siksi hän pyysi pikku paimenia: ”Rukoilkaa, rukoilkaa paljon ja uhrautukaa syntisten puolesta; monet sielut päätyvät helvettiin, koska ei ole ketään, joka rukoilisi ja uhrautuisi heidän puolestaan.” Pikku Jacinta jakoi ja koki tämän Marian tuskan ja tarjoutui sankarillisesti uhriksi syntisten puolesta.

Marian avulla edistyy lyhyessä ajassa enemmän kuin vuosien henkilökohtaisissa yrityksissä vain itseensä tukeutuen. ”Tällä tavoin pienistä paimenista tuli nopeasti pyhiä… Antaen itsensä täysin auliisti näin hyvän opettajan ohjattaviksi Jacinta ja Francisco saavuttivat lyhyessä ajassa pyhyyden huipun… Minä ylistän sinua, Isä, kaikista pienistäsi, alkaen nöyrästä palvelijattarestasi Neitsyt Mariasta aina pieniin paimeniin Franciscoon ja Jacintaan. Pysyköön heidän elämänsä sanoma aina elävänä ja valaiskoon ihmiskunnan tietä!”

Benedictus XVI 13. toukokuuta 2010

”Minäkin olen tullut pyhiinvaeltajana Fatimaan, ’taloon’, jonka Maria valitsi puhuakseen meille nykyaikana. Olen tullut Fatimaan iloitakseni Marian läsnäolosta ja hänen äidillisestä suojeluksestaan. Olen tullut Fatimaan, koska tätä paikkaa kohti kääntyy tänään pyhiinvaeltava kirkko, jonka Marian Poika tahtoi olevan evankelioimisen väline ja pelastuksen sakramentti. Olen tullut Fatimaan rukoillakseni Marian ja lukemattomien pyhiinvaeltajien kanssa kurjuuksien ja kärsimysten koetteleman ihmiskuntamme puolesta…”

Maria johdatti pienet näkijät Kolminaisuuden rakkauden sisäiseen tuntemiseen. ”Tämä armon kokemus sai heidät rakastumaan Jumalaan Jeesuksessa. Jacinta huudahti: ’Sanon mielelläni Jeesukselle, että rakastan häntä! Kun sanon sen hänelle monta kertaa, minusta tuntuu, että rintani on tulessa, mutta en pala.’ Ja Francisco sanoi: ’Pidin kaikkein eniten siitä, että näin Herramme siinä valossa, jonka Äitimme laittoi sydämeeni. Rakastan Jumalaa niin paljon!’”

”Veljet ja sisaret, kuullessaan näitä pienten paimenten viattomia ja syvällisiä mystisiä sanoja joku ehkä katsoo heitä hiukan kateellisena, koska he näkivät, tai pettyneenä siksi, ettei ole ollut samaa onnea kuin heillä, vaikka tahtoisi nähdä… ’Autuaita ne, jotka uskovat, vaikka eivät näe’ (Joh. 20:29).” Jumalalla on voima saavuttaa meidät. ”Se edellyttää valvovaa sydäntä, jota enimmän aikaa meillä ei ole ulkoisten asioiden paineen ja sielun täyttävien kuvien ja huolten takia… Valo pienten paimenten sisimmässä on se sama valo, joka tuli ilmi aikojen täyttyessä ja tuli kaikkia varten: ihmiseksi tullut Jumalan Poika…”

”Erityisesti autuas Jacinta osoittautui väsymättömäksi jakamaan köyhille ja uhrautumaan syntisten kääntymyksen puolesta. Vain tällä veljeyden ja jakamisen rakkaudella voimme rakentaa rakkauden ja rauhan sivilisaatiota.”

”Olisi erehdys ajatella, että Fatiman profeetallinen tehtävä olisi päättynyt. Kuten Raamatusta usein näemme, Jumala etsii vanhurskaita pelastaakseen ihmisten kaupungin, ja niin hän tekee täällä Fatimassa, kun Neitsyt Maria kysyy: ’Tahdotteko uhrata itsenne Jumalalle, kestää kaikki kärsimykset, jotka hän teille lähettää, hyvityksenä synneistä, joilla häntä loukataan, ja rukoillaksenne syntisten kääntymyksen puolesta?’ Aikana, jona ihmisperhe oli valmis uhraamaan sen, mikä oli kaikkein pyhintä, kansakuntien, rotujen, ideologioiden, ryhmien ja yksilöiden pikkumaisten ja itsekkäiden etujen alttarilla, siunattu Äitimme tuli taivaasta, istuttaakseen häneen luottavien sydämeen sen saman rakkauden Jumalaa kohtaan, joka paloi hänen omassa sydämessään. Tuolloin heitä oli vain kolme lasta, mutta heidän elämänsä esimerkki levisi…”

Katri Tenhunen

Katolinen kirkko Suomessa
Helsingin katolinen hiippakunta
Talousneuvosto

Hyvät katolilaiset!

Pyhä Franciscus sanoi kerran, että raha on kuin kärpänen, joka on hätyyteltävä pois. Ajatus on oikean suuntainen; rahaan kiinnittyminen johtaa ajatukset helposti pois asian ytimestä. Raha on väline, jolla voidaan toteuttaa monia asioita, mutta se ei ole itsetarkoitus. Rahaan ei saa kiinnittää sydäntään, eikä se tuota lopullista onnea.

Toisaalta ilman rahaa ei kirkkokaan voi toimia tässä maailmassa. Rahan puute voi tuskaisella tavalla haitata evankeliumin eteenpäin viemistä ja monien välttämättömien kirkollisten toimintojen toteuttamista. Pyhä Raamattukin kehottaa uskovia avustamaan kirkkoa kykynsä mukaan.

Hiippakunnan talousneuvosto on useassa kokouksessaan ollut sen tosiseikan edessä, että pienen kirkkomme talous ei ole tasapainossa. Joudumme jatkuvasti elämään tilanteessa, jossa menot ovat selvästi tuloja suuremmat, ja keksimään tilapäisratkaisuja rahoituksen järjestämiseksi. Kirkkomme kasvaa jäsenmäärältään koko ajan ja tarvittaisiin uusia toimintamuotoja, esimerkiksi maahanmuuttajien kotouttamistyön piirissä. Tämäkin vaatii rahaa.

Jokaisen katolilaisen on hyvä muistaa, että kirkkomme toimii täysin toisenlaisissa olosuhteissa kuin luterilainen ja ortodoksinen kirkko. Nämä kirkot ovat oikeutettuja keräämään jäseniltään kirkollisveroa, mutta meidän kirkkomme elää vapaaehtoisten lahjoitusten, jäsenmaksujen ja lukuisten muiden tulovirtojen avulla. Taloutta on vaikea budjetoida, kun ei ole vakaata kirkollisveropohjaa, jonka varalle seuraavaa vuotta voisi suunnitella.

Suomessa on toki monia vapaita kirkkokuntia, joilla on samantyyppisiä ongelmia. Näissä yhteisöissä jäsenet yleensä kuitenkin tukevat kirkkoaan selvästi suuremmalla rahallisella panoksella kuin katolilaiset tekevät. Myöskään valtio ei ole tukenut katolista kirkkoa erityisen suurilla panostuksilla, joten sieltäkään – hakemuksistamme huolimatta – ei ole tullut helpotusta taloudelliseen tilanteeseemme. Näitä ponnistuksia tietysti jatketaan.

Tämän kirjeen tarkoitus on pyytää jotakin Teiltä, hyvät katolilaiset Suomessa. Tukekaa taloudellisesti omaa kirkkoanne. Kirkko ottaa kiitollisuudella vastaan lahjoitukset, testamentit ja jäsenmaksutulot sekä tietysti kolehtitulot messujen yhteydessä. Tulevaisuudessa seurakuntiin on mahdollista saada maksupäätelaite, jonka avulla voi myös antaa avustuksensa messun päätyttyä.

Jotta katolilaiset olisivat suurin piirtein samassa asemassa kuin luterilaiset, tulisi jokaisen töissä käyvän katolilaisen avustaa kirkkoa ainakin 1-2 %:lla tuloistaan. Tämä summa vastaa suurin piirtein luterilaisten kirkollisveroa. Jos jokainen työssäkäyvä katolilainen tämän tekisi, olisi kirkon talous lähes tasapainossa. Kiitos siitä, että monet Teistä tekevätkin näin jo nyt!

Kirkko ja hiippakunta tarvitsee varoja muuhunkin kuin seurakuntien toiminnan järjestämiseen. Suomen lainsäädäntö edellyttää tietynlaista hallintoa, taloudenpitoa ja kirjanpitoa. Tarvitaan kiinteistönhoitoa ja osaamista remonttien suunnitteluun ja rahoituksen hakuun ulkomailta. Tarvitaan yhteydenpitoa eri suomalaisiin ja ulkomaisiin tahoihin. Tarvitaan työntekijöiden palkanmaksua, budjetointia, tilinpäätöstä ja yhteydenpitoa verottajaan. – Nämä ovat vain esimerkkejä siitä, mitä hiippakunta tekee yhteiseksi hyväksemme ja seurakuntien eteen. Lisäksi tulevat Stella Maris -toimintakeskuksen, Katekeettisen keskuksen ja Katolisen tiedotuskeskuksen toiminta, jotka rahoitetaan hiippakunnan toimesta. On myös pieniä seurakuntia, jotka eivät taloudellisesti ole kestävällä pohjalla. Näidenkin taloudellisen tilanteen hiippakunta pyrkii turvaamaan erilaisin avustuksin.

Kirkkomme saa ulkomaisilta rahoittajilta tukea erilaisiin projektitöihin sekä remontti- ja rakennushankkeisiin. Nämä tuet pienenevät vuosi vuodelta. Uusin ja merkittävin rahallinen haaste on, että viranomaisten vaatimuksesta joudumme järjestelemään uudelleen papiston palkkaus- ja työsuhdeasiat. Tämä muutos pappien olosuhteissa aiheuttaa suuren lisätaakan taloudelliselle kestokyvyllemme. Lisärahaa tarvitaan papiston palkkauksen järjestämiseen ja sosiaalikulujen, eläkemaksujen, työterveyshuollon ja muiden vastaavien palveluiden maksuun. Kyse on useista sadoista tuhansista euroista vuodessa.

Pyydämme Teiltä siis säännöllistä tukea omalle kirkkollenne – seurakunnallenne ja hiippakunnallenne. Tavanomainen summa olisi ainakin 1-2 % ansiotuloista, mutta keneltäkään ei pyydetä enempää kuin mihin hänellä on varaa. Saadut varat käytetään erityisesti papiston työsuhdeasioiden kuntoon saattamiseen. Lämmin kiitos etukäteen tuestanne. Ja kiitos tuestanne tähän asti. Kirkkomme taloudellinen selviytyminen on yhteinen asiamme.

Ymmärryksestänne ja tuestanne kiittäen,

Helsingissä 5.5.2017

+ Teemu Sippo SCJ
Helsingin piispa
Hiippakunnan talousneuvoston puheenjohtaja

SAAJA: Katolinen kirkko Suomessa
TILI: FI78 1014 3000 2374 91 (IBAN),
NDEAFIHH (BIC)
VIITE: 90010

Artikkeleita

Giotto: Pyhät Franciscus ja Antonius kapitoliumissa veljien kanssa, 1325. Cappella Bardi, Santa Croce, Firenze.

Jarno Tarkoma

Fransiskaanit Itämerellä

Jo kaksi vuosisataa ennen Franciscusta seurakuntien ulkopuolella toimivat saarnaajat kiertelivät laajalti Etelä- ja Keski-Euroopassa. Heidän menestyksensä riippui puhe- ja organisointitaidoista. Jotkut vaipuivat unohduksiin, mutta jotkut perustivat omia sääntökuntia, kuten Norbert Xantenilainen (hänen perustamansa premonstratenssit vaikuttivat voimakkaasti myöhempään dominikaanien järjestäytymiseen). Jotkut kiertävät saarnaajat, kuten Petrus Valdus, ajautuivat kokonaan eroon kirkosta ja tuomittiin harhaoppisiksi. Suurimmat saarnaajat olivat Franciscus ja Dominicus, jotka perustivat kumpikin oman mendikanttisääntökunnan. Mendikantit luopuivat luostarilaitokseen siihen saakka kuuluneesta *stabilitas loci*-periaatteesta. Mendikantit määriteltiin siis alun pitäen liikkuviksi sääntökunniksi. Franciscus ehti hyväksyttää järjestölleen omat säännöt ennen kuin paavi kielsi uusien sääntöjen kirjoittamisen; dominikaanit käyttivät Augustinuksen sääntöä.

Mendikanttisääntökunnat kuuluivat olennaisesti vastasyntyneeseen eurooppalaiseen kaupunkielämään ja reagoivat uuden urbaanin yhteiskunnan keskeisiin piirteisiin kuten porvaristoon, köyhälistöön, rahatalouteen, yliopistoihin, kaikkiin uusiin vallan, kulttuurin ja paheiden muotoihin. Mendikantit toivat mukanaan liikkuvuuden lisäksi reaaliaikaisen kristinuskon, joka käsitteli arkielämän ongelmia Kristuksen antamien ohjeiden perustalla – kerjäläismunkkien saarnoille ja muulle ulospäin suuntautuvalle toiminnalle oli voimakas sosiaalinen tarve. Saarnapaikkoina olivat kaupunkien torit ja tienristeykset, ja toiminnan mahdollisti kaupunkien maaseutua suurempi väestöntiheys. Kaupunkien kehittynyt rahatalous teki myös toteuttamiskelpoiseksi sääntökuntien perustoimeentulon almujen varassa – mendikantit saarnasivat rahatalouden haittoja vastaan mutta olivat siitä kuitenkin riippuvaisia.

Mendikantit toteuttivat muutoksen syvää keskiaikaa hallinneesta *Christos Pantocrator* –mallista kohti nöyrää, kärsivää Kristusta, stigmatisaatiota ja *imitatio Christi* –ajattelua. Jeesusta seuraten *paupertas vita* ja *vita activa* tulivat olemaan mendikanttien toiminnan kantavia teemoja. Mendikanttien työnä oli liikkua maailmassa ja levittää kristinuskoa. Myös ehtoollinen oli mendikanttien opetuksessa ja toiminnassa keskeistä. Pappeuden ja saarnatoiminnan tarpeet aiheuttivat myös fransiskaanien keskuudessa koulutuksen ja kirjasivistyksen arvon kohoamisen. Yliopistokoulutus, opetus ja tutkimus kuuluivat myös fransiskaanisen toiminnan keskiöön pääasiassa pyhän Bonaventuran toiminnan ansiosta. Bonaventura myös onnistui lieventämään fransiskaanien keskuudessa levinnyttä radikalismia. Vasta vuonna 1517 fransiskaanit virallisesti jakautuivat konventuaali- ja observanttihaaroiksi. Omistuksen suhteen tiukinta linjaa ajavat kapusiinit erosivat observanteista 1600-luvulla.

Omistaminen muodostui kiistakysymykseksi, koska fransiskaanien tavoitteena oli alkukirkon tavoin yksinkertainen apostolinen elämä Kristuksen läheisyydessä, Kristuksen käskyjä toteuttaen. Tähän liittyi vapaaehtoinen köyhyys, jonka fransiskaanit ottivat dominikaaneja tiukemmin. Köyhyyden määritelmä aiheutti fransiskaanien kesken rajuja kiistoja. Kun Franciscuksen oma sääntö *Regula non bullata* (1221) korvattiin 1223 kanonisten lakimiesten hyväksymällä versiolla *(Regula bullata)*, sääntöjen köyhyyttä koskevaa osaa oli huomattavasti maltillistettu. Monet katsoivat, että Franciscuksen ajatus veljien köyhästä elämästä eräänlaisena jatkuvana tekojen saarnana oli tällöin vesitetty. Katolisen kirkon mukaan omistuksesta luopuminen oli kuitenkin poikkeustapaus, jota ei nähty kestävänä ratkaisuna sääntökuntien toiminnalle. Köyhyys oli paavin myöntämä erioikeus, *privilegium paupertatis*.

Mendikanttien vaellus pohjoiseen

Alunperin mendikantit toimivat vakiintuneilla kristillisillä alueilla Etelä-Euroopassa korjaten kirkon vaurioitunutta järjestelmää. Kuitenkin sekä Dominicus että Franciscus halusivat laajentaa tehtäviään varsinaiseen käännytystoimintaan. Muslimimaat kiinnittivät erityisesti Franciscuksen huomiota, mutta kumpikin sääntökunta näki Euroopan manneralueen tärkeyden. Pääsuunta oli kohti Itämerta saksankielisten ja slaavilaisten alueiden kautta (Pohjois-Saksa, Puola, Baltia ja Skandinavia eli Dacia) jo 1200-luvulla. Dominikaanit kulkivat kärjessä ja fransiskaanit seurasivat aluksi hitaammin.

Kristinuskon laajeneminen Euroopan pohjoisreunalla liittyi läheisesti saksalaisen kulttuurin, saksan kielen ja poliittisen vallan leviämiseen. Käännytystyön rinnalla käytiin taistelua myös alueitten hallinnasta. Puolalaiset ja heidän sukulaiskansansa muodostivat hajanaisesti kristityn alueen, jonka reunalla Elbe-joen ja Saalen takana oli pohjoista ja itää kohti laajeneva kristitty saksalainen asutus. Baltia ja Preussi saksalaistuivat 1200-luvulla eli samaan aikaan kun mendikantit aloittivat alueella toimintansa.

Itämeren eteläranniket muuttuivat kristillisiksi alueittain ja hitaasti. Kristillisen alueen vieressä oli pakanallinen alue kautta koko rannikkoviivan. Tällöin voitiin perustella ristiretkien käyttämistä kristillisten yhdyskuntien suojelemiseen niiden pakanallisilta naapureilta. Saksalainen ritarikunta esiintyi tässä vaiheessa pääasiallisena kirkon sotaakäyvänä organisaationa ja suurmestari Hermann

Jatkuu seuraavalla sivulla

von Salza oli määrätietoisin laajenemisen arkkitehti. 1230 alkaen ritarikunta hyökkäsi Preussiin ja pian myös Liivinmaalle. Pyrkimyksenä oli saada aikaan lähetystoiminnalle otolliset valtasuhteet, mutta ritarikunta aloitti myös alueiden määrätietoisen saksalaistamisen. Kanta-asukkaiden kääntyminen oli vielä pitkän aikaa lähinnä nimellistä. Kerjäläisveljestöjä tarvittiin, jos haluttiin asukkaiden muuttuvan todella kristityiksi: he alkoivat saarnata kansankielellä kristinuskoa uusien alamaisten keskuudessa. Paavi laillisti tämän toiminnan ensimmäisen kerran bullassa *Cum misericors* vuonna 1230 ja myöhemmin monissa muissa samankaltaisissa dokumenteissa.

Pääasiassa tämä tapahtui dominikaanien ja Saksalaisen ritarikunnan yhteisestä aloitteesta; tämä ei kuitenkaan estänyt esimerkiksi sistersiläisiä myöhemmin perustamasta Padisen luostaria ja ottamasta haltuun Suomessa Uudenmaan seurakuntia. Pääosin käännytystyö jäi kuitenkin mendikanteille. Mendikanttiveljiä nimitettiin myös yleisesti piispanvirkoihin.

Liikkuvuus oli keskeinen osa mendikanttien apostolaattia. Kristinusko oli siihen saakka pääasiassa elänyt kirkkojen ja katedraalien ympärillä ja leviäminen oli tapahtunut kuningaskunta kerrallaan. Tämän tilalle tuli uusi mikrotason liikkuvuus: mendikantit kulkivat ja saarnasivat kaikkialla kansan keskuudessa ja myös keräsivät rahoituksen toimintansa yhteydessä. Stabiilit luostarit olivat saaneet lahjoituksina feodaalisia maatiloja, joiden tuotannon ja riskit ne joutuivat kantamaan. Pääomien kerääminen, maataloustuotanto ja myös alkeellinen teollisuustuotanto muodostuivat rahalähteiksi, mutta myös hankaluuksien aiheuttajiksi. Luostarien oli pakko ulkoistaa toimintoja, osin maallikkoveljille, osin tavalliselle väestölle; siitä aiheutuvat linkit johtivat monin paikoin asukkaiden vihamielisyyteen ja kapinointiin. Mendikantit välttivät suurelta osalta nämä vaarat, mutta esimerkiksi Englannissa syntyi 1300-luvulla mendikanttien suuria latifundion tapaisia maatiloja. Pohjoismaissa mendikanteilla ei ollut varsinaisia omistavia luostareita; heidän konventtinsa olivat sääntökuntataloja, joiden yhteydessä saattoi olla kirkko.

Myös mendikanttien johto, fransiskaaneilla guardiaanit, kustokset ja provinsiaaliministerit, olivat useimmiten liikkeellä. Mendikantit olivat myös ensimmäisiä todellisia kansainvälisiä järjestöjä, joilla oli kunnollinen organisaatio: fransiskaaneilla kenraaliministeristä alaspäin provinssit, kustodiat, locukset, sääntökuntatalot ja konventit. Järjestöjen hallinto perustui paavin hyväksymiin sääntöihin ja esimiehet valittiin määräajaksi. Eriasteisten osastojen toiminta oli maantieteellisesti rajattu ja rahoituksen kerääminen keskitettiin kunkin osaston

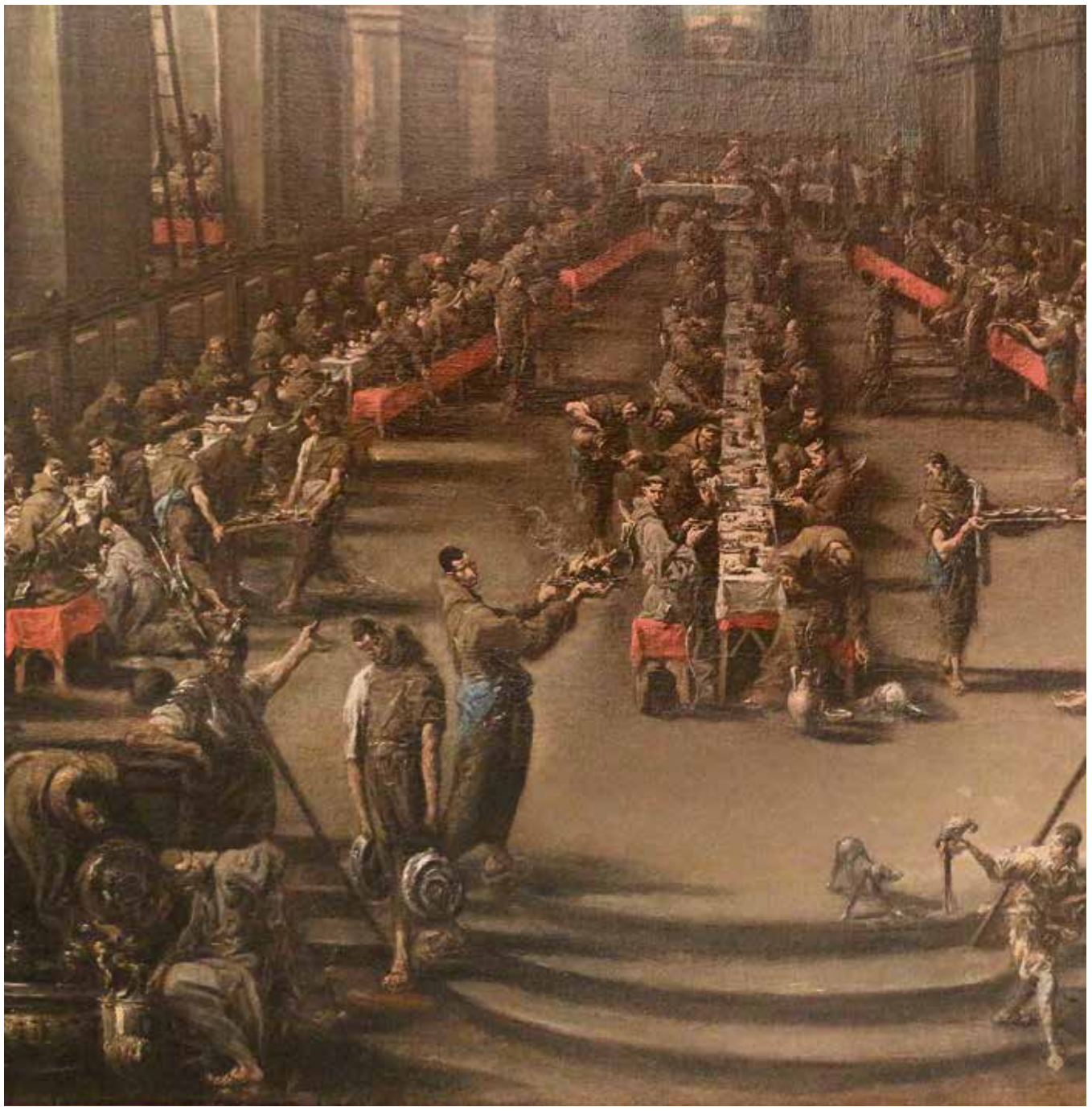

Alessandro Magnasco: Elämää fransikaanikonventissa, 1736. Museo Civico, Bassano del Grappa.

toiminta-alueelle. Apostolinen köyhyys pysyi periaatteena, joskin sen soveltamisesta käytiin kiistoja. Kaukaisille seuduille voitiin perustaa tilapäisiä tukikohtia ja matkustaminen tapahtui apostolien tavoin jalan tai veneellä – se ehkä selittää Itämeren piirissä mendikanttien mieltymyksen vesireitteihin ja halun sijoittaa konventit satamien läheisyyteen.

Dominikaaneilla oli 12 provinssia vuonna 1228: Espanja, Provence, Ranska, Lombardia, Rooma, Unkari, Germania, Englanti, Puola, Dacia, Kreikka ja Pyhä maa. Dominikaanit perustivat Daciaan eli Skandinaviaan ennen vuotta 1238 kaikkiaan 15 konventtia, ensimmäisen silloin Tanskaan kuuluneeseen Lundiin, jossa pyhä Dominicus oli tiettävästi käynyt kaksi kertaa Skandinavian matkojensa yhteydessä. Dominicus osallistui Kastilian kuninkaan Ferdinand VIII:n lähettämään diplomaattiseen seurueeseen 1203 – tarkoitus oli järjestää tanskalainen puoliso Espanjan kruununperilliselle. Dominicus osallistui 1205 vielä uuteen Tanskan matkaan ja ilmeisesti päätti tällöin, että sääntökunnan kannattaisi laajentua Pohjolaan.

Ensimmäiset pohjoismaalaiset, Simeon ja Nikolaus, liittyivät dominikaaneihin 15.8.1219 Bolognassa. Dominicuksen aikomuksena oli lähettää heidät Lundiin saarnaamaan maanmiehilleen. Tanskaan perustettiin ensimmäinen dominikaanikonventti 1221 ja jo vuonna 1238 kaikkien Tanskan katedraalien yhteydessä oli konventti yhtä lukuun ottamatta. Tallinnan konventti perustettiin 1248 ja Turkuun 1249 (Pyhän Olavin konventti). Myös Viipuriin perustettiin konventti mutta vasta 1392, samaan aikaan fransiskaanien kanssa.

Fransiskaanien saapuminen Itämerelle

Fransiskaanit halusivat apostolaattinsa mukaisesti olla saarnaajia, sielunhoitajia, lähetystyöntekijöitä, opettajia ja lääkäreitä. Toisin kuin dominikaanien tapauksessa, fransiskaanit saapuivat Itämeren rannoille myöhemmin ja pitempää tietä: Saksan ja Baltian ja sitten Tanskan kautta. Saksaan he tulivat 1221. Böömin provinssi perustettiin 1237. Aloitteen tekijä oli 1230-luvulla lähetyssaarnaajana tunnettu Sachsenin kustos Giovanni da Pian del Carpine, joka vei kristinuskoa aina Mongoliaan saakka. Kuitenkin vasta 1255 jälkeen fransiskaanit saivat paavilta luvan lähteä käännyttämään Baltian pakanoita ristiretkelle, mutta ainoastaan yhdessä Saksalaisen ritarikunnan kanssa.

Fransiskaanit eivät alkuvaiheessa luoneet Saksaan niin kiinteitä suhteita kuin dominikaanit ja heiltä puuttui kielitaitoista väkeä; myös sääntökunnan sisäiset kiistat mm. spirituaalien ja konventuaalien välillä heikensivät fransiskaanien toimintakykyä. Niinpä dominikaanit saivat paavi Gregorius IX:n vakuutettua, että heidän edellytyksensä toimia Itämeren alueella olivat paremmat. Fransiskaaneja pidettiin myös Hohenstaufien hallinnon vastaisina. Silti käännytystyössä tarvittava henkilöpanostus oli niin suuri, että fransiskaaneja – hallitsijasuvun kaaduttua – tarvittiin 1260-luvulta alkaen ristiretkien saarnaamisessa ja lähetystyön aloittamisessa Itämeren alueilla.

Jo Pian del Carpine lähetti joitakuita veljiä Unkariin, Puolaan, Tanskaan ja Norjaan. Lyypekkiin fransiskaanit tulivat 1225 ja Tanskaan 1232. Kaikkiaan 1200-luvulla syntyi vuonna 1232 perustettuun Dacian provinssiin 34 fransiskaanikonventtia, usein kaupunkeihin, jossa oli piispanistuin. Tanskan vanhin kaupunki Ribe sai fransiskaanikonventin 1232 ja Lund 1238. Visbyhyn Gotlantiin tuli konventti 1233 (mahdollisesti Saksasta) ja Söderköpingiin 1235. Vuon-

Artikkeleita

Deus meus et omnia.

na 1255 Uppsalan arkkipiispaksi tuli minoriitti, veli Laurentius. Tukholman konventti syntyi vuonna 1270.

Pohjoismaat olivat vähemmän kaupungistuneita kuin Keski-Eurooppa ja Baltian/Puolan alue. Niinpä mendikanttien toiminta Pohjoismaissa eteni yhtä aikaa kaupungistumisen kanssa. Myös itse kristinusko oli heikommin juurtunut ja toisin kuin Etelä-Euroopassa, missä mendikantit saarnasivat kristinuskon uudistumista, he joutuivat Pohjoismaissa ja Itämeren etelärannoilla levittämään uutta uskoa pakanaväestön ja ensimmäisen sukupolven kristittyjen keskuuteen. Franciscus itse piti juuri tällaisesta perustavaa laatua olevasta lähetystyöstä.

Saattoi käydä niin, että fransiskaaniluostari synnytti kaupungin ympärilleen, esimerkiksi Rauma ja Jönköping, jonne Maunu Ladonlukko perusti luostarin 1283, vuotta ennen kaupungin perustamista. Fransiskaanien laajeneminen poikkesi dominikaanien olemassaolevaa pohjaa käyttävästä etenemisestä, jossa piispa ja tuomiokapituli sekä usein katedraalikoulu muodostivat keskiön konventtien muodostumiselle.

Fransiskaaneilla oli kuitenkin selvästi olemassa strategia Skandinavian laajuisesta lähetystyöstä. Tämä ilmenee vuodelta 1300 peräisin olevasta koodeksista (Jarl Gallen: *Det Danske Itinariet*). Koodeksi sisältää mm. fransiskaanisväritteisiä kalentereita, kuningas Valdemarin maakirjan (myös osa Ruotsia ja Viro) ja muita veroluonteisia listoja, lukuisia purjehdusohjeita ja reittejä Itämereltä (sekä myös pyhiinvaellusreitti Tanskasta Akkoon) ja teologisia tekstejä. Tekstin kopioi ainakin osittain veli Johannes Jutae, joka saattoi olla sistersiläinen mutta Gallenin näkemyksen mukaan minoriitti. Gallen päätteli, että koodeksin tarkoitus oli muodostaa käsikirja fransiskaanien levittäytymiselle Dacian alueella.

Dokumenteissa korostuu mielenkiinto kahta saaristoseutua kohtaan: Roslagen Ruotsissa ja Kökarin seudut Suomessa. Yleensäkin Itämerellä kaksi asiaa näyttää kiinnostaneen mendikantteja heidän valitessaan konventtiensa sijoituspaikkoja: merikauppa ja kalastus. Itämeri oli silakan ja keskiajalla myös turskan pyyntialuetta ja kumpaakin myytiin kautta Euroopan paastoruoaksi. Kalastus ja kauppa toivat tullessaan almuja ja kumpikin edellytti myös hyviä laivayhteyksiä – mendikantit tarjosivat myös sielunhoitoa, jota kalastajat tarvitsivat. Tanskalainen fransiskaanikoodeksi sisälsi runsaasti reittejä Itämeren saaristojen kautta. Reittien nimistö osoittaa myös paikallisesti hankittua tietoa. Gallenin mukaan tämän oppaan perusteella valitiin kustodioille ja konventeille sielunhoidollisesti sopivia ja järkeviä paikkoja rahoituksen mahdollisuuksia unohtamatta; sen avulla voitiin rakentaa toiminnan maantieteellinen pohja ja se antoi hyödyllistä informaatiota saaristojen purjehdusreiteistä.

Konventtien toiminta Daciassa

Alun alkaen fransiskaanit pääsivät Tanskassa ja Ruotsissa hallitsijoiden suosioon. Ruotsissa sääntökunnan suhteet kuningas Maunu Ladonlukkoon olivat poikkeuksellisen hyvät. Kuningas Maunu perusti Norrmalmin klarissaluostarin 1289 ja myöhemmin Maunun tytär Rikissa tuli sinne abbedissaksi. Myös Maunun tytär Ingeborg (kuningas Erik Menvedin vaimo) eli loppuvuotensa klarissojen luostarissa Roskildessa. Konventtien perustaminen tapahtui rahoittajien avulla nopeasti ja laajentuminen jatkui esteettömästi Bonaventuran rauhoitettua sääntökunnan sisäiset riidat. 1300-luvun alussa fransiskaaneilla oli Tanskassa viisi kustodiaa ja 19 konventtia, Ruotsissa kaksi kustodiaa (Linköping ja Tukholma) ja 10 konventtia, Norjassa yksi kustodia.

Konventtien perustamisessa auttoivat monet rikkaat suosijat ja almuja oli helpommin saatavissa kaupallisista keskuksista. Suomessa ja Virossa ei tuolloin fransiskaaneilla konventteja vielä ollut, dominikaaneilla kylläkin. Sielunhoidon tarve oli suurta mutta konventien perustaminen riippui rahoituksesta. Liikkuvat fransiskaanit kykenivät kuitenkin hoitamaan myös syrjäisiä seutuja.

Almut muodostivat fransiskaanien yleisesti hyväksytyn toimeentulomuodon. Suhtautuminen isompiin lahjoituksiin, kuten maaomaisuuteen sen sijaan jakoi minoriitit konventuaaleihin ja observantteihin. Observantit halusivat seurata Franciscuksen alkuperäisen säännön, regula non-bullatan, tiukkuutta, kun taas konventuaalit olivat valmiit hyväksymään konventtien oikeuden omistaa tuotantomaata ja monissa tapauksissa antoivat myös yksityisille veljille oikeuden nauttia yksityisiä tuloja. Pohjolassa, jossa Italialle tyypilliset konventit, luonnossa yöpyminen ja avojaloin käveleminen oli suuren osan vuodesta mahdotonta, jouduttiin uuteen tilanteeseen. Tiukka observantismi oli hankalaa, mikä ei kuitenkaan estänyt sen leviämistä etelässä Tanskaan. Muualla Daciassa jouduttiin käyttämään talvella turkiskenkiä, pakkaset kuluttivat energiaa, väki oli köyhää eikä Italian kaltaisia almuja ollut saatavissa, koska rahatalous oli vielä vähäistä. Mendikanttien otollisimmat toimintaseudut olivat näin ollen lähellä kalastajia ja kauppiaita: konventit saattoivat tulla toimeen kalatynnyreillä ja muut elintarvikkeet ja tarpeet voitiin ostaa tai vaihtaa markkinapaikoilla.

Dacian provinssin keskiaikainen arkistomateriaali on lähestulkoon olematonta, joten voimme vain arvailla toiminnan yksityiskohtia. Erilaista se joka tapauksessa oli kuin eteläisissä maissa.

Fransiskaanikonventtien toimihenkilöt olivat yleensä guardian eli esimies, viceguardian, lector eli opettaja, scriptor eli tiedottaja, confessor eli rippi-isä, sacrista, joka hoiti sakaristoa, provisor eli taloudenhoitaja, terminarius joka vastasi almujen keräämisestä, organista eli urkuri, focarius eli kokki. Veljet saattoivat olla pappeja, diakoneita, professeja (tavallisia veljiä) ja noviiseja. Konventeissa oli myös maallikoita (laici). Lähes kaikki Dacian konventit kuuluivat konventuaalihaaraan, observantit tulivat Daciaan vasta 1470-luvulla, lähinnä Tanskaan.

Veljet matkasivat pareittain, kulkien jalkaisin tai veneellä. Varsinkin voimakkaan laajentumisen aikana keskinäistä hankausta esiintyi mendikanttien välillä aluejaosta, josta saarnaaminen ja almutkin riippuivat. Toisaalta sekä fransiskaanit että dominikaanit pyrkivät alusta alkaen systemaattiseen organisaatioon, mikä helpotti veljien toimintaa ja tehosti sielunhoitotyötä. Sitä varten mendikanteilla oli paavin myöntämät privilegiot. Tästä oli monin paikoin huomattavaa apua sekulaaripapistolle, joten mendikantteja ei suinkaan aina pidetty kilpailijoina, vaikka riitaisuuksiakin tiedetään esiintyneen.

Paitsi kontakteja varsinaiseen kohdejoukkoon, provinssit ja kustodiat myös hoitivat suhteita vallanpitäjiin eri tasoilla ja harjoittivat alueen kannalta tarpeellista julkaisutoimintaa – fransiskaanisia julkaisuja syntyi varsinkin 1300-luvun alussa. Fransiskaanit pyrkivät myös Pohjolassa tiiviiseen kontaktiin opetussektorin eli katedraalikoulujen ja yliopistojen kanssa ja näiden puuttuessa järjestivät omaa koulutusta. Tukholman konventin opetustoiminta laajentui ja lopulta fransiskaanit perustivat Dacian provinssin oppimiskeskuksen (studium provinciale) Lundiin vuonna 1437, 40 vuotta ennen Uppsalan yliopiston perustamista. Päätös tästä tehtiin Toulousen yleiskokouksessa. Tanskan ja Ruotsin välinen taistelu Kalmarin unionin kuninkuudesta näkyi myös mendikanttien toiminnassa. Eri maiden fransiskaanit pääsivät kuitenkin keskinäiseen sopuun, jolloin Dacian provinssi säilyi yhtenäisenä, valta jaettiin ja provinsiaali valittiin vuorotelleen Tanskasta, Ruotsista tai Norjasta.

Fransiskaanimaallikoiden (tertiaarit) toiminta alkoi Italiassa jo 1200-luvulla tiiviissä yhteydessä minoriittien kanssa ja ulottui eri yhteiskuntaluokkiin kuningattarista talonpoikaisnaisiin. Ei ole mitään syytä olettaa, että Dacian provinssi olisi ollut tässä poikkeus, mutta tietojen puutteessa emme voi varmuudella todeta toiminnan laajuutta.

Jarno Tarkoma

Artikkeli jatkuu seuraavassa lehdessä jaksolla *Fransiskaanien tulo Suomeen.*

English-language Catechism for Adults

Would you like to become more familiar with the basic teaching of the Catechism of the Catholic Church? A study group of English-speaking people meets twice a month at the **Studium Catholicum, Ritarikatu 3 b A 4, Helsinki.** The study group is open to all those who are interested.

The next English Catechisms at the Studium

- Monday May 29th at 18.30
- Monday June 12th at 18.30

Contact person: **Diana Kaley**, 040-7235703, diana.kaley@studium.fi. Moderator of the group: fr. **Antoine Lévy, OP.**

Urkumusiikin

juhlaa katedraalissa

Urkureita läheltä ja kaukaa

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa **torstaina** klo **18.00**.

1.6. MARKO PITKÄNIEMI
(Helsinki)

Societas Sancti Gregorii Magni
gregoriusyhdistys.wordpress.com

PYHÄ MESSU LATINAKSI
Pyhän Henrikin katedraalissa
Sunnuntaina 4.6.2017 klo 13.00
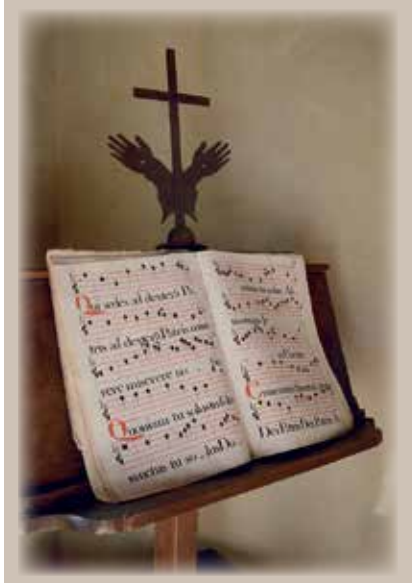
Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentiinisiä tai joskus ”gregoriaanisia” messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00.

A Tridentine or sometimes a “Gregorian” Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry’s Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00.

Artikkeleita

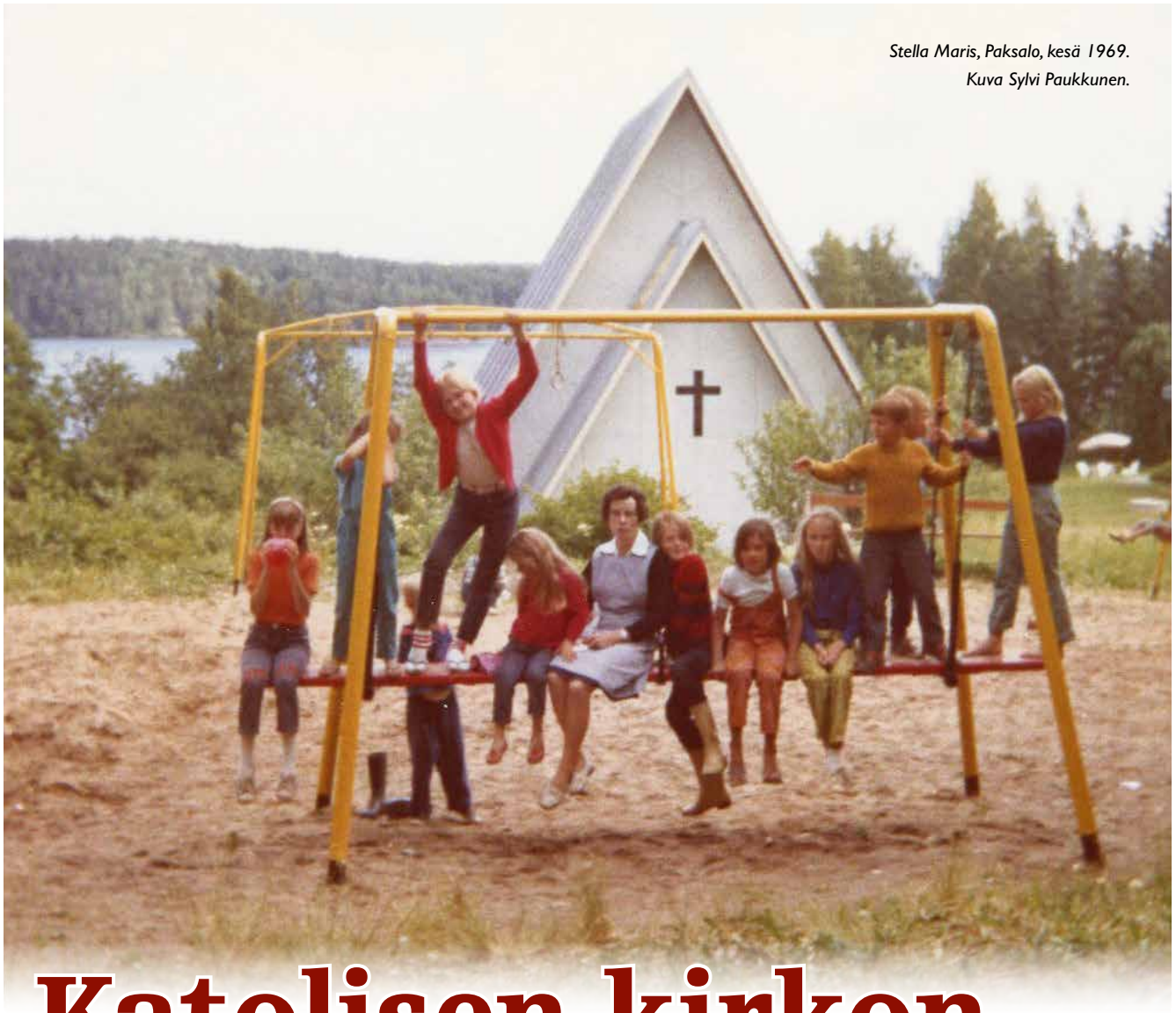

Stella Maris, Paksalo, kesä 1969.
Kuva Sylvi Paukkunen.

Katolisen kirkon vaiheita itsenäisessä Suomessa OSA 5

Mullistusten aika

Kun saavuttiin 1960-luvulle, kirkko alkoi muuttua vauhdilla, joka huimasi vanhoihin muotoihin tottuneita katolilaisia. Yhtäkkiä Suomen pieni katolinen yhteisö alkoi herättää huomiota. Paavi Johannes XXIII ja hänen jälkeensä Paavali VI mullistivat vanhan järjestyksen, kun Vatikaanin II kirkolliskokous kokoontui vuosina 1962-1965 Roomassa. Lehdistö seurasi tiiviisti konsiilin ensimmäistä istuntokautta 1962 ja haastatteli myös piispa Cobbenia.

Tiedotus

Paljon tapahtui myös koti-Suomessa. Katolinen tiedotuskeskus vihittiin 1962 käyttöön Käpylässä osoitteessa Kotipolku 18. ”Me pyrimme jokaiselle kyselijälle vastaamaan, mitä on katolinen uskomme ja mikä on pyhä katolinen ja apostolinen kirkkomme”, sanoi isä Reijnders haastattelussa. Hän piti tärkeänä oikeiden tietojen antamista suomalaisille. Kun haastattelija ihmetteli, kääntyvätkö ihmiset tosiaan ja tosissaan Katolisen tiedotuskeskuksen puoleen, vastasi isä Reijnders: ”Kyllä, oikeat tiedot ja ekumenia ovat valtaamassa alaa, Topeliuksen vanhat tarut ovat taruja. Kirkon on kuitenkin itse huolehdittava oman uskonsa opetuksesta, ja tiedotuskeskus on tässä eräänä välineenä.”

Ensimmäinen tärkeä tehtävä oli suomenkielisen kirjekurssin laatiminen. Papit ja maallikot käänsivät vastaavanlaisten saksalaisten ja tanskalaisten kurssien tekstejä, ja tuloksena oli kahdenkymmenen vihkon sarja. Sen tarkoituksena oli antaa lyhyesti täsmälliset tiedot katolisesta kirkosta ja sen uskosta. Tiedotuskeskus mainosti Kellojen Kutsussa toimittavansa asiasta kiinnostuneille katolisen kirkon oppia, jumalanpalvelusta ja historiaa käsittelevän kirjekurssin.

Kymmenen vuotta myöhemmin tiedotuskeskus oli muuttanut Pyhän Henrikin kirkon pihaan rakennetun talon alakertaan, ja kirjekurssi oli lähetetty 640 henkilölle. Vuonna 1969 tiedotuskeskuksella oli oma pieni osasto Helsingin kirjamessuilla ja samana vuonna tiedotuskeskus alkoi myös julkaista lehdistötiedotteita nimeltä KATT. Myös radio ja televisio alkoivat huomioida katolilaiset: pari kertaa vuodessa televisioitiin messu ja radiossa messun lisäksi myös ilta- ja joskus aamuhartauksia. Yhteistyö näissä asioissa sujui luterilaisen kirkon tiedotuskeskuksen kanssa hyvin.

Samoihin aikoihin ilmestyi painosta myös kauan odotettu latinalais-suomalainen messukirja, joka sisälsi sunnuntait ja suurimmat pyhäpäivät. Siinä oli 525 sivua, mustat, punaiset, ruskeat tai vihreät pehmeät muovikannet. Se maksoi 7,50 markkaa ja piispa toivoi, ettei se puuttuisi yhdestäkään katolisesta kodista.

Jyväskylän Pyhän Olavin kirkko ja lastenkoti vihittiin juhlallisesti käyttöön elokuussa 1962. Stella Maris muutti Westendistä Hiidenvedelle 1965. Pyhän Marian kirkko sai uudet urut ja Henrik uudet lasimaalausikkunat. Vuonna 1966 Suomen ja Vatikaanivaltion väliset diplomaattisuhteet korotettiin suurlähettilästasolle. Monsignore Adolf Carling kuoli ja hänet haudattiin sukuhautaan Malmille. Dominikaanien Studium Catholicum, sen ranskalaiset ja yksi suomalainen isä ja arvokas kirjasto siirtyivät uusiin tiloihin Ritarikadulla. Hiippakuntaan perustettiin ekumeeninen sihteeristö ja seurakuntaneuvostot aloittivat toimintansa. Vuonna 1967 Suomen ortodoksisen kirkkokunnan piispainkokous päätti sallia katolisten messujen viettämisen ortodoksisissa kirkoissa, mikä helpotti suuresti hajallaan asuvien katolilaisten uskonelämää. Perustettiin pappienneuvosto. Vuonna 1968 Katolinen kirkko Suomessa hyväksyttiin Suomen Ekumeenisen Neuvoston jäseneksi. Pohjoismaiden piispainkokous kokoontui Helsingissä, aiheenaan paavi Paavali VI:n kiertokirje ”Humanae vitae”. Seuraavana vuonna laulettiin ensi kerran Johannes Strohoferin suomalainen adventti- ja paastonajan messu. Tampereen Pyhän Ristin kirkko vihittiin, uusi messujärjestys otettiin käyttöön ja käsikommuunio tuli luvalliseksi.

Paul Verschuren

Piispa Cobben sai kaipaamansa apulaispiispan 1964. Kukaan ei siinä vaiheessa osannut kuvitella, miten suuresti Paul Verschuren seuraavan kolmenkymmenen vuoden aikana tuli vaikuttamaan katolisen kirkon kehitykseen Suomessa.

”Hänen Pyhyytensä paavi Paavali VI on nimittänyt kunnianarvoisan isän Paulus Michael Verschurenin Aquae Sirensesin tiluääripiispaksi sekä määrännyt hänet H. Ylh. Piispa Cobbenin tulevaksi seuraajaksi Helsingin piispana. Nimitys julkaistiin toukokuun 14. pnä 1964 L’Osservatore Romanossa.” Näillä sanoilla Kellojen Kutsu julkaisi tiedon piispa Cobbenin seuraajasta.

Paul Verschuren oli syntynyt Hollannin Bredassa 26.3.1925. Omien sanojensa mukaan hän jo kahdeksanvuotiaana tiesi haluavansa tulla papiksi. ”Siinä ympäristössä se oli aivan luonnollista. Elämä Bredassa keskittyi kirkon ja uskonnon ympärille. Kaikkeen liittyi uskonnollisia etuliitteitä. Jalkapalloseurat tai hevosjalostusyhdistykset, kaikki ne olivat joko katolisia tai kalvinistisia tai kuuluivat johonkin muuhun uskonyhteisöön. Lisäksi minulla oli opettaja, josta pidin hyvin paljon. Hänestä tuli lähetyssaarnaaja ja hän matkusti Indonesiaan. Niinpä ajattelin että tulen papiksi ja matkustan auttamaan häntä!” Näin kertoi piispa Verschuren 60-vuotishaastattelussaan kutsumuksensa alkuvaiheista. Hänen tiensä ei kuitenkaan johtanut Indonesiaan, vaan vuosia myöhemmin kaukaiseen Pohjolaan.

Hän aloitti opiskelunsa Bergen op Zoomin Pyhän Sydämen pappisseminaarissa 1943 ja antoi siellä ensimmäiset luostarilupauksensa 8.9.1944. Sen jälkeen hän jatkoi filosofian ja teologian opintojaan veljeskunnan seminaarissa Liesboschissa ja Nijmegenissä, papiksi hänet vihit-

Artikkeleita

tiin 19.3.1950. Opiskelu siirtyi nyt katolisuuden keskukseen Roomaan, missä hän suoritti teologian lisensiaatin tutkinnon Angelicumissa 1951 ja kolme vuotta myöhemmin 1954 hän sai Lateraaniyliopistossa katolisen oikeuden tohtorin arvon.

Opetettuaan vuoden ajan Raamattua Englannissa ja toimittuaan parin vuoden ajan seminaarin noviisimestarina, omien sanojensa mukaan ”aivan liian nuorena”, hänet siirrettiin takaisin Hollantiin. Siellä hän opetti moraaliteologiaa Nijmegenin pappisseminaarissa ja opiskeli samanaikaisesti siviilioikeutta yliopistossa. ”Kirkon laki rupesi tuntumaan suhteellisen kuivalta ja tavalliselle elämälle vieraalta. Minulle tuli tunne, että jos haluan syventyä lakiasioihin, pitää lähteä yliopistoon siviililakia lukemaan.” Vuonna 1960 hän suoritti lakitieteen lisensiaatin tutkinnon ja toimi jonkin aikaa kotikaupungissaan Bredassa ulkomaalaisten, etenkin espantomatkan hiippakuntaansa ja tutustui katolilaisiin aina Pohjois-Suomea myöten. Mukanaan kirkkoherra Slegers hän vieraili mm. Oulussa, Haukiputaalla, Torniossa ja Kittilässä, Kemijärvellä ja Ristijärvellä. Kuopiossa hän vieraili ortodoksisen arkkipiispa Paavalin luona ja vietti ortodoksisen pappisseminaarin kirkossa messun, johon kaikki kaupungin katolilaiset osallistuivat. Palmusunnuntaita hän vietti Jyväskylän Pyhän Olavin kirkossa ja palasi sitten pääsiäiseksi Helsinkiin.

Vatikaanin II konsiilin tuottamat muutokset aiheuttivat hiippakunnassa paljon epävarmuutta. Uusi apulaispiispa matkusti Roomaan osallistuakseen konsiilin kolmanteen istuntokauteen. Hän kirjoitti Kellojen Kutsuun vaikutelmiaan konsiilista ja sen ennakoimista muutoksista hiippakuntalaisten tiedoksi. Aluksi ihmisten oli vaikea hahmottaa uudistus-

Ritarikadun Studium Catholicumin avajaiset 9.9.1966

jalaisten ja italialaisten, työläisten sielunhoitajana.

Vuodesta 1961 alkaen hän oli Roomassa olevan Pyhän Sydämen kansainvälisen pappisseminaarin rehtori. Sieltä hänet lähetettiin Suomeen ensin piispa Cobbenin apulaispiispaksi ja 1967 hänen seuraajakseen. Juhlalliseen piispanvihkimykseen Pyhän Henrikin katedraalissa 16.8.1964 osallistui vihkijän, piispa Cobbenin ja hänen avustajiensa Bredan hiippakunnan piispan G. H. de Vetin ja Tukholman piispan John E. Taylorin lisäksi mm. piispa Grahn Oslosta, piispa Ruth Trondheimista ja piispa Suhr Kööpenhaminasta sekä arkkipiispa B. Heim. Vieraita oli tullut myös Italiasta, Saksasta, Belgiasta ja Englannista.

Uusi piispa sai käyttöönsä edesmenneen piispa Buckxin piispansauvan ja hiipan, jotka Suomen katolilaiset olivat aikoinaan tälle lahjoittaneet. Ensimmäiseksi Verschuren aloitti intensiivisen suomen kielen opiskelun. Tämän vaikean kielen omaksuttuaan hän siirtyi itselleen huomattavasti helpompaan ruotsinkieleen, minkä jälkeen hän puhuikin sujuvasti jo seitsemää kieltä (suomen ja ruotsin lisäksi hollantia, ranskaa, saksaa, englantia ja italiaa).

Yleisvikaariksi nimitetty piispa Verschuren teki keväällä 1965 laajan kierten mielekkyyttä ja osin tuntui myös haikealta luopua vanhoista totutuista tavoista. Varsinkin vanhemman polven pelkona oli, että arvokkaiden liturginen muotojen ja latinan katoamisen myötä myös uskon sisältö katoaisi. Piispa Verschuren teki parhaansa saadakseen ihmiset ymmärtämään Vatikaanin II konsiilin aikaansaamia muutoksia. Hän kirjoitti Kellojen Kutsuun liturgisten uudistusten taustasta ja aloitti liturgisten tekstien kääntämisen kansankielelle. Tämä työ oli kuitenkin hidasta, joten tekstejä otettiin käyttöön vain vähitellen. Tämä antoi ihmisille aikaa tottua uuteen järjestykseen. Aikanaan myös alttarit käännettiin, jotta pappi saattoi viettää messun kansaan päin kääntyneenä, yhdessä heidän kanssaan.

Konsiilin viimeinen istuntokausi päättyi joulukuussa 1965. Sekä piispa Cobben että piispa Verschuren olivat silloin poissa hiippakunnastaan.

Piispa Cobbenin virkakauden päätyttyä Paul Verschuren asetettiin virkaansa Pyhän Henrikin katedraalissa 29.7.1967. Hänellä oli edessään mittava työ laajassa hiippakunnassaan, mutta hänet tunnettiin jo Suomessa arvostettuna, oppineena ja energisenä piispana, jonka sanoja kuunneltiin myös ekumeenisesti ja kansainvälisissä piireissä. Hänellä oli nyt edessään pitkä ja työteliäs kausi kasvavan ja muuttuvan hiippakunnan piispana.

Tuula Luoma OP

Lähteet:
Kellojen Kutsu, vuosikerrat 1960-69
Vuorela: Finlandia Catholica
Vuorela: Jeesuksen Pyhän Sydämen veljeskunta Suomessa 1907-2007
Studium Catholicumin leikekokoelma

Maallikkodominikaanit – 25 vuotta Suomessa

Noin neljännesvuosisata sitten ajoin pienessä Mossessa isä Rein Õunapuun ja virolaisen ystävän kanssa Tallinnasta Tarttoon. Matkalla ilmoitin, että jos se ylipäänsä on nykyaikana mahdollista, minusta tulee maallikkodominikaani. En edes tiennyt, onko heitä enää olemassa. Kun matkalta palattuani kyselin asiaa isä Martti Voutilaiselta, hän suhtautui asiaan hyvin nihkeästi; ei niitä oikeastaan ole, ne ovat sellaisia hurskaita ryhmiä jonkun papin ympärillä... Sanoin, että voin kyllä odottaa, ja odotus kannatti, sillä jonkin verran myöhemmin isä Martti sai kyselyn samasta asiasta turkulaiselta Jouni Elomaalta ja innostui asiasta. Hän houkutteli mukaan myös pari muuta Studiumin ystävää, ja niin me neljä aloimme tutkia, mitä dominikaanisuuteen ja maallikkodominikaanisuuteen erityisesti kuului.

Kun sitten Dacian alueen Daciapäivät päätettiin pitää Turussa tammikuun alussa 1992, olimme mukana Turussa, tutustuimme veljiin ja saimme tuntumaa dominikaaniperheeseen. Dacian silloinen aluepriori Per Bjørn Halvorsen oli tutustuttuaan meihin sitä mieltä, että olimme jo ryhmä ja että tiivis opiskelumme isä Martin johdolla vastasi novisiaattia, joten hän ehdotti, että antaisimme ensimmäiset lupauksemme jo samana keväänä. Kun vielä yleisesimies Damian Byrnen vierailu osui samaan aikaan, mainitsi isä Halvorsen kirjeessään Damian Byrnelle tästä uudesta ryhmästä: olisi kai epätavallista, että he antaisivat lupauksensa koko sääntökunnan yleisesimiehen läsnäollessa, mutta tilannekin oli epätavallinen, ja se olisi heille rohkaisuksi.

Ja niin tapahtui. Saimme opastajan ja vastuuhenkilön Tukholman maallikkoryhmästä, Astrid Söderbergh Widdingin, jonka kanssa meillä oli pitkään kiinteät yhteydet. Lupaukset annettiin Studium Catholicumin kauniissa vanhassa kappelissa. Läsnä olivat tietenkin isä Damian Byrne, joka otti lupauksemme vastaan, isä Martti ja isä Halvorsen sekä Astrid. Kutsuvieraiden joukossa oli mm. piispa Paul Verschuren, joka näki tässä vaatimattomassa tapahtumassa ilahduttavaa uutta hengellistä kasvua maallikoiden keskuudessa.

Aina ei ollut helppoa seurata Dominicuksen esimerkkiä, mutta yritimme ja yritämme edelleen parhaamme. Vilkkaita ja antoisia tapaamisia oli mustavalkoisen perheen kanssa Marielundissa Tukholman lähellä, Stella Mariksessa Suomessa, Granavoldenissa Norjassa, Sigtunassa ja Lundissa, Röglen sisarten luona, lounas veljien luona Linnégatanilla...

Seuraavat kymmenen vuotta olivat antoisaa ja työteliästä aikaa. Viroon jatkuivat tiiviit yhteydet, Studiumissa kävi vieraita Japania myöten, kirjastoa hoidettiin isä Martin apuna. Tapaamisia ja luentoja järjestettiin, avoimet ovet kerran kuussa keräsivät Studiumin täyteen vieraita, nuoria ja vanhoja, katolilaisia,

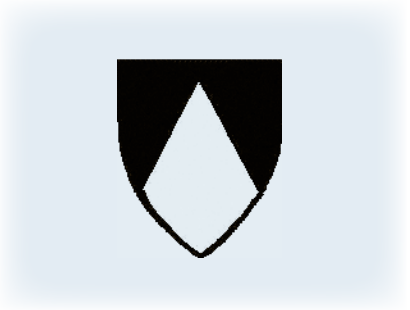

sekä suomen- että ruotsinkielisiä, kulttuurin kermaa ja pappeja piispa Paulin innostamina. Piispa Paul oli myös innostanut meitä isä Martin johdolla keräämään aineistoa ja näyttelyn Suomessa julkaistusta kaunokirjallisuudesta. Näyttely kiersi sittemmin myös seurakunnissa. Myös Collectio Catholica Fennica sai alkunsa. Kun aloimme miettiä ryhmämme käyttöön laadittavaa rukouskirjaa, tarttui piispa Paul heti asiaan ja totesi, että kun innostus on herännyt, ei kannata tehdä pientä, kun voi tehdä suurta. Hän nimitti rukouskirjatyöryhmään Jouni Elomaan, Kaarina Kohon, Tuula Luoman ja karmeliittamaallikko Heidi Tuorila-Kahanpään, esimieheksi isä Jan Koolenin. Valitettavasti hän ei ehtinyt nähdä rukouskirjaa valmiina, vaan sen toimitti aikanaan painokuntoon isä Jan Aarts SCJ, jolla oli oma näkemyksensä asiasta.

Isä Martin kuoltua hänen tilalleen hengelliseksi neuvonantajaksemme tuli isä Guy Béthune, joka suri sitä, ettei ollut koskaan opetellut suomea. Hän oli tukenamme vain lyhyen ajan ennen kuolemaansa, minkä jälkeen olimme lähes tuuliajolla, ilman johdatusta. Studiumin kirjastonkin kohtalo oli vaakalaudalla, Oslon veljet olivat jo sitä mieltä, että hätätilassa maallikot pystyisivät jonkin aikaa pitämään yllä kirjaston toimintaa. Tuntui todelliselta onnenpotkulta, että tänne sitten lähetettiin kaksi veljeä, Antoine Lévy, joka katsoi Helsingin sopivan hyvin hänen ortodoksista kirkkoa tutkivaan ohjelmaansa, ja Axel Carlberg.

Valitettavasti ilo oli hyvin lyhytaikainen. Veli Axel palasi Ruotsiin, ja veli Antoinen huomio kiinnittyi muihin asioihin. Ja koska meillä ei ollut opastajaa, vietimme kokouksemme Äiti Teresan sisarten luona Vironkadulla. Siellä pidimme myös yhden talven pituisen raamattupiirin, johon osallistui myös ulkopuolisia. Koko ajan pidimme myös tässä hankalassa tilanteessa yhteyttä sekä Tukholmaan että Pariisiin, ja lopulta isä Paul-Dominique Masiclat OP nimitettiin hengelliseksi neuvonantajaksi Suomen maallikkodominikaaniryhmälle.

Helppoa meillä ei suinkaan ole aina ollut, mutta kutsumuksesta ei luovuta kovin helposti. Ryhmämme, joka alussa muodostui vain neljästä, kasvoi vuosien mittaan. Parhaimmillaan siihen kuului kymmenen, ja yksi liitännäisjäsen. Tällä hetkellä meitä on kahdeksan ja yksi postulantti. Katsomme kuitenkin luottavaisina seuraavaa neljännesvuosisataa, kiinnostusta on olemassa, ja vaikka olemmekin monen mielestä melkoisia känkkäränkkiä, emme kuitenkaan pure! Eikä pyhä Sienan Katariina, ryhmämme suojelija, suinkaan ollut mikään haavesilmäinen rukoilija, vaan uskalsi kritisoida jopa kirkon johtoa, paavia myöten. Meillä on erittäin hyvä esikuva ja esirukoilija! Ja nyt meille on nimetty myös uusi hengellinen neuvonantaja, veli Marie-Augustin OP, mistä olemme erittäin iloisia. Pitkä kuiva kausi on päättynyt, näin uskomme.

Tuula Luoma OP

Rukous ▪ Artikkeleita

Maria ja rukous maallikkojen puolesta

Oi pyhin Neitsyt, Kristuksen äiti ja kirkon äiti,
iloiten ja ihaillen yhdymme sinun ylistysvirteesi,
sinun kiitollisen rakkautesi lauluun.
Sinun kanssasi me kiitämme Jumalaa,
”jonka laupeus ulottuu polvesta polveen”,
uskovien maallikkojen ylevästä kutsumuksesta
ja heidän monimuotoisesta lähetystehtävästään.
Jumala on kutsunut heidät nimeltä
elämään rakkauden ja pyhyyden yhteydessä hänen kanssaan,
ja olemaan veljellisesti yhtä Jumalan lasten suuressa perheessä.
Heidät on lähetetty säteilemään Kristuksen valoa
ja levittämään Hengen tulta
elämällä evankeliumin mukaisesti kaikkialla maailmassa.

Magnificatin Neitsyt, täytä heidän sydämensä
innolla ja kiitollisuudella
tästä kutsumuksesta ja lähetystehtävästä.
Nöyränä ja jalomielisenä sinä olit
”Herran palvelijatar”.
Lahjoita meille oma alttiutesi
Jumalan palvelemiseen ja maailman pelastamiseen.
Avaa meidän sydämemme
Jumalan valtakunnan valtaviin näköaloihin,
evankeliumin julistamiseen kaikille luoduille.
Sinun äidinsydämessäsi ovat aina läsnä
monet vaarat ja monet kärsimykset,
jotka uhkaavat aikamme miehiä ja naisia.
Mutta siellä ovat läsnä myös monet hyvät aloitteet,
kaipaukset suurista arvoista,
saavutetut edistysaskeleet, jotka tuottavat runsasta pelastuksen hedelmää.

Rohkea Neitsyt, innoita meitä
hengen voimalla ja luottamuksella Jumalaan,
jotta osaisimme voittaa kaikki esteet,
jotka kohtaamme täyttäessämme lähetystehtäväämme.
Opeta meitä hoitamaan maallisia asioita
elävällä kristillisellä vastuuntunnolla
ja iloiten toivomaan Jumalan valtakunnan tulemista,
uusia taivaita ja uutta maata.
Sinä, joka yhdessä apostolien kanssa rukoilit
ehtoollissalissa
odottaen helluntain Hengen saapumista,
pyydä hänen uutta vuodattamistaan
kaikkiin uskovien maallikkoihin, miehiin ja naisiin,
jotta he noudattaisivat täysin
kutsumustaan ja lähetystehtäväänsä
niin kuin tosi viinipuun oksat,
kutsuttuina tuottamaan paljon hedelmää
maailman elämän puolesta.

Neitsytäiti, ohjaa ja tue meitä,
jotta eläisimme aina Poikasi kirkon aitoina poikina
ja tyttärinä
ja voisimme auttaa rakentamaan
totuuden ja rakkauden sivilisaatiota maan päällä
Jumalan tahdon mukaisesti
ja hänen kunniakseen.
Aamen.

Johannes Paavali II, apostolinen kehotuskirje *Christifideles laici*

Neljä syytä käydä Uppsalassa kesällä 2017

1. Uppsalassa olemme Suomen katolisen historian alkulähteillä.

Perimätiedon mukaan Suomen apostoli pyhä Henrik oli Uppsalan piispa 1100-luvulla, ja sieltä hän tuli lähetysmatkalle Suomeen. Jos tieto pitää paikkansa, Henrik on toiminut Vanhassa Uppsalassa (Gamla Uppsala, jonne on bussiyhteys Uppsalan rautatieasemalta), missä turisti voi ihailla viikinkiaikaisia hautakumpuja ja vanhaa keskiaikaista kivikirkkoa, joka sijaitsee alkuperäisen (sittemmin palaneen) katedraalin paikalla. Ravintola Odinsborgissa saa runsaan ja maukkaan lounaan 90 kruunulla (n. 9€).

2. Uppsalan upea tuomiokirkko on Pohjoismaiden suurin kirkkorakennus.

Ruotsin kirkolle (Svenska kyrkan) nykyään kuuluvassa Uppsalan tuomiokirkossa säilytetään upeassa relikvaariossa legendan mukaan Suomessakin käyneen Eerik Pyhän reliikkejä. Kuinka monessa reformaation perintöä edustavassa kirkossa voi kunnioittaa katolisen pyhimyksen reliikkejä? Eikä Eerik ole ainoa, vaan samassa kappelissa on myös pyhän Birgitan reliikkejä. Katedraaliin on haudattu myös keskiajalla perustetun Uppsalan yliopiston professoreja sekä myöhempiä kuuluisuuksia kuten Carl von Linné ja Emanuel Swedenborg.

3. Uppsalaan sopii mennä erityisesti ”tuplamerkkivuonna” 2017.

Kun Suomi juhlii satavuotista itsenäisyyttään, ja kirkoissa muistellaan reformaatiota, yksi varteenotettava idea on käydä Uppsalan tuomiokirkossa Kustaa Vaasan haudalla. Helsingin perustajan hautamonumentista löytyy mm. ensimmäinen Suomi-leijona sekä Suomen eri maakuntien vaakunoita. Siinä missä Kustaa Vaasa liitti Ruotsi-Suomen reformaatioon, hänen poikansa Juhana III yritti palauttaa valtakunnan Rooman yhteyteen. Toive ei toteutunut, mutta Suomen herttuanakin tunnettua Juhanaa ja hänen vaimoaan Katariina Jagellonicaa voi käydä tervehtimässä upeassa hautakappelissa samaisessa Uppsalan tuomiokirkossa.

4. Uppsala on lähellä, ja siellä riittää tekemistä ja näkemistä.

Tukholmaan pääsee edullisesti laivalla tai lentäen, ja Uppsala on alle tunnin junamatkan päässä pääkaupungista (ja vielä lähempänä, jos menee suoraan Arlandan lentokentältä). Kesällä voi käydä Uppsalan kuninkaanlinnassa, jonka kompleksiin kuuluu kolme museoa ja suurehko puutarha. Jos puutarhat ja museot kiinnostavat enemmänkin, kannattaa käydä myös Linnéträdgårdenissa ja Linné-museossa. Muita kohteita ovat mm. Upplandsmuseet, Gustavianum-museo, Carolina Rediviva (yliopiston kirjasto) ja keskiaikainen Pyhän Kolminaisuuden kirkko. Katolinen seurakunta S:t Lars löytyy osoitteesta Slottsgränd 7, messuajat ja muut tiedot www.stlars.org.

Emil Anton

HEMMINGIN-PÄIVÄN LUENTO
Marian srk-salissa (Mäntytie 2, Hki)
ma 22.5. klo 17-18.

Katolisempi kuin luulit – aikamatkoja Suomen historiaan
Emil Anton kertoo uudesta kirjastaan, erityisfokuksena autuas Hemming. Kirjaa voi tilaisuuden yhteydessä ostaa alennushintaan.
Tervetuloa!

Caritas

Caritas-kuulumisia

Vuosikokous: Caritas sai uuden hallituksen

Suomen Caritas kokoontui 25. huhtikuuta 2017 vuosikokoukseen Pyhän Marian seurakunnan seurakuntasaliin Helsingin Mäntytielle. Vuosikokouksen vieraana oli Suomen Ekumeenisen Neuvoston pääsihteeri Mari-Anna Pöntinen.

Mari-Anna Pöntinen puhui mm. Lutherista, Tuomo Mannermaasta ja paavi Franciscuksen apostolisesta kehotuskirjeestä *Evangelii gaudium*. Myös kirkkojen ekumeenista yhteistyöstä ja uskonnonvapauden tärkeydestä hänellä oli mielenkiintoista asiaa kokouksen osallistujille.

Katolinen kirkko Suomessa on Suomen Ekumeenisen Neuvoston jäsen ja Suomen Caritas on SEN:in kumppanuusjärjestö.

Mari-Annan esitelmän jälkeen siirryttiin vuosikokouksen virallisempaan osaan ja pääsihteeri Larissa Franz-Koivisto kertoi kuluneesta vuodesta. Hallitukselle myönnettiin vastuuvapaus ja uusi hallitus valittiin. Puheenjohtaja, piispa Teemu Sippo SCJ ja varapuheenjohtaja Elie El-Khouri jatkavat hallituksessa, kuten myös rahastonhoitaja Steve Arnold sekä Laura Järvilehto, Gloria Lapitan, Mari Malm, Janne Marno ja isä Ryszard Mis SCJ. Uusiksi hallituksen jäseniksi valittiin Meisa Dano ja Jhoser Buitrago.

Joyce Suokas on monen vuoden jälkeen jättänyt hallitustehtävät Caritaksessa. Hänelle Suomen Caritas sanoo: *Suurkiitos arvokkaasta panoksesta yhdistyksen hyväksi!*

Vuosikokouksessa päätettiin pitää henkilöjäsenten jäsenmaksu samana kuin aiemmin, eli 20 €/vuosi. Uusien sääntöjen salliman yhteisöjäsenyyden jäsenmaksu porrastettiin: alle 1000 jäsenen yhteisöille ja. seurakunnille jäsenmaksu on 50 €/vuosi, kun taas yli 1000 jäsenen yhteisöt ja seurakunnat maksavat 100 €/vuosi.

Suomen Caritaksen pääsihteeri Larissa Franz-Koivisto ja puheenjohtaja, piispa Teemu Sippo SCJ kiittivät Mari-Anna Pöntistä vierailusta. Lisää vuosikokouskuvia löytyy Caritaksen nettisivuilta osoitteesta www.caritas.fi/ajankohtaista/hallitus-2017.

Caritaskahvila Kuusitiellä taas 17. toukokuuta

Suomen Caritaksen Ystävyyden kahvila kokoontuu taas toimistossamme Kuusitiellä keskiviikkona 17. toukokuuta klo 15-17. Kahvila on auki yhtenä keskiviikkona kuukaudessa. Silloin Caritaksen vapaaehtoiset tarjoavat kahvia ja syötävää. Ota yhteyttä etukäteen, jos haluat leipoa jotakin tai tuoda voileipätarpeita, tai jos sinulla on aikaa auttaa kahvinkeitossa – muuten riittää, että merkkaat päivät kalenteriin ja tulet käymään: Tervetuloa! **Kevään 2017 aikana Ystävyyden kahvila on avoinna vielä kahdesti: klo 15–17 keskiviikkoina 17. toukokuuta ja 14. kesäkuuta.**

Mahdollisuuksien tori Tampereella ja Maailma kylässä Helsingissä

Tampereella järjestetään Mahdollisuuksien tori Väinö Linnan aukiolla Finlaysoinin alueella helatorstaina **25. toukokuuta** ja Suomen Caritas on mukana. **Lisätietoja: www.caritas.fi/ajankohtaista/tori-tampere-2017**

Maailma kylässä -festivaali järjestetään Helsingin Kaisaniemen puistossa ja Rautatientorilla toukokuun viimeisenä viikonloppuna, eli **27.–28. toukokuuta** 2017 ja myös Suomen Caritas on taas paikalla! Lisätietoja: **www.caritas.fi/ajankohtaista/maailma-kylassa-2017** ja www.maailmakylassa.fi.

Vapaaehtoisia tarvitaan sekä Tampereella että Helsingissä, eli ilmoittaudu saman tien osoitteeseen caritas@caritas.fi tai sivulla www.caritas.fi/vapaaehtoiseksi

Tule sinäkin jäseneksi!

Suomen Caritaksen jäseneksi voi liittyä kätevästi netissä osoitteessa www.caritas.fi/jaseneksi. Caritaksen jäsenmaksu on henkilöjäsenille 20 €/vuosi (yhteisöjäsenille 50 €/vuosi tai 100 €/vuosi, jos jäseniä on yli 1 000) ja se maksetaan Caritaksen tilille FI73 8000 1270 1545 04 käyttäen viitettä 2215.

Nytt på svenska & News In English: caritas.fi

Kiinnostavat kirjauutuudet

Emil Anton
Katolisempi kuin luulit
Aikamatkoja Suomen historiaan
paljastaa, että kulttuurimme ei ole aivan niin umpiluterilainen kuin luulisi. Asiatietoa ja hauskoja menovinkkejä.
Hinta 27,90

Kristina Kappelin
Franciscus
Uuden ajan paavi
kertoo, miten argentiinalaisesta kemististä tuli ensimmäinen latinalaisamerikkalainen paavi ja miten valinta on vaikuttanut kirkossa ja koko maailmassa.
Hinta 36,90

Heli Harjunpää
Hiljaisuuden tie
Kristillisiä joogaharjoituksia
Ensimmäisen kristillistä joogaa käsittelevän kirjan julkaisi katolinen benediktiinimunkki jo 1956. Uusi *Hiljaisuuden tie* liittää joogan harjoittamiseen kristillistä sisältöä ja rukousta.
Hinta 31,90

Liisa Väisänen
Kaikki Italiani
Matkalla maassa josta on moneksi
on lukuelämys, joka johdattaa maan moni-ilmeiseen elämänmenoon, taiteeseen ja ruokakulttuuriin, historiaan ja nykypäivään.
Hinta 32,90

www.kirjapaja.fi

Sisältöä elämään

KIRJAPAJA

Nuorille

Tapaaminen Jeesuksen kanssa

Samarialainen nainen
Joh. 4:5-30

Matkallaan Jeesus tuli Sykar-nimiseen Samarian kaupunkiin. Sen lähellä oli maa-alue, jonka Jaakob oli antanut pojalleen Joosefille, ja siellä oli Jaakobin kaivo. Matkasta uupuneena Jeesus istahti kaivolle. Oli keskipäivä, noin kuudes tunti. Eräs samarialainen nainen tuli noutamaan vettä, ja Jeesus sanoi hänelle: ”Anna minun juoda astiastasi.” Opetuslapset olivat menneet kaupunkiin ostamaan ruokaa. Samarialaisnainen sanoi: ”Sinähän olet juutalainen, kuinka sinä pyydät juotavaa samarialaiselta naiselta?” Juutalaiset eivät näet ole missään tekemisissä samarialaisten kanssa.

Jeesus sanoi naiselle: ”Jos tietäisit, minkä lahjan Jumala on antanut, ja ymmärtäisit, kuka sinulta pyytää juotavaa, pyytäisit itse häneltä, ja hän antaisi sinulle elävää vettä.” (…) Jeesus vastasi hänelle: ”Joka juo tätä vettä, sen tulee uudelleen jano, mutta joka juo minun antamaani vettä, ei enää koskaan ole janoissaan. Siitä vedestä, jota minä annan, tulee hänessä lähde, joka kumpuaa ikuisen elämän vettä.”

Nainen sanoi: ”Herra, anna minulle sitä vettä. Silloin minun ei enää tule jano eikä minun tarvitse käydä täällä veden haussa.” Jeesus sanoi hänelle: ”Mene hakemaan miehesikin tänne.” ”Ei minulla ole miestä”, nainen vastasi. Jeesus sanoi: ”Totta puhuit: ei sinulla ole miestä. Viisi miestä sinulla on ollut, ja se, jonka kanssa nyt elät, ei ole sinun miehesi. Siinä puhuit totta.” Nainen sanoi: ”Herra, minä huomaan, että sinä olet profeetta. (…) Nainen sanoi: ”Minä tiedän kyllä, että Messias tulee.” ”Kun hän tulee, hän ilmoittaa meille kaiken.” Jeesus sanoi: ”Minä se olen, minä, joka tässä puhun kanssasi.”

Kommentti

Jeesus on tosi Jumala ja tosi ihminen. Hän tekee paljon ihmeitä, jotka julistavat hänen jumalallista voimaansa. Tällä hetkellä Jeesus ihmisenä on väsynyt, ja hänellä on jano ja nälkä. Hän istahtaa kaivolle. Paikalle tuli myös nainen ottamaan vettä kaivosta.

Jeesus alkaa keskustella naisen kanssa. Yleensä juutalaiset eivät puhu samarialaisten kanssa historiallisten ongelmien vuoksi. Mutta Jeesus unohtaa tämän sekä sen, että oli janoinen. Hän tietää naisen tarvitsevan hänen apuaan. Ensin sielu, sitten ruumis.

Nainen oli kaukana Jumalasta, mutta Jumala halusi lähestyä häntä. Jeesus tarjoaa naiselle – ja minulle – ikuisen elämän vettä. On totta, että minulla voi olla paljon ongelmia, mutta jos juon Jeesuksen vettä, sieluni täyttyy hänen armostaan. Mistä voin saada tätä vettä? Rukouksesta ja sakramenteista, erityisesti ripistä ja eukaristiasta.

Jeesus myös opettaa, ettei minulla ole vihollisia tai vastustajia. Kaikki voivat olla ystäviäni. Ja sitten ystävyyden kautta voin auttaa heitä tuntemaan Jeesuksen, ja sitä kautta saamaan ilon ja rauhan.

isä Raimo Goyarrola

Perhepsykoterapeutin palsta

Kouluikäisten rukouksesta

Lapset siirtyessä kuudennelle ja sitä seuraaville luokille yhteinen rukous koko perheen kanssa muuttuu entistä työläämmäksi. Perheenjäsenillä on monenlaisia harrastuksia, kaverit ja ystävät vetävät puoleensa ja yhteisen ajan löytäminen vaatii päämäärätietoista ponnistelua. Ehkä se ei onnistu enää joka päivä, mutta jospa edes kerran viikossa koko perhe voisi kokoontua rukoilemaan sunnuntaimessun lisäksi.

Nuori käy läpi paljon suuria muutoksia, reviiri laajenee, kaverisuhteet ovat entistä tärkeämpiä, lapsi kasvaa sekä fyysisesti että henkisesti. Yhden kesän aikana hän saattaa muuttua aivan toisenlaiseksi; pikkupojasta tulee kömpelö, isokokoinen ja möreä-ääninen, pikkutytöstä tulee keimaileva pikku nainen, joka epäröi omaa itseään. Nuoret tarvitsevat paljon tukea kesyttääkseen heissä tapahtuvia muutoksia ja orastavaa seksuaalisuuttaan.

He ovat usein kovassa ristipaineessa, kun toisaalta pitää miellyttää vanhempia ja toisaalta kuulua muiden nuorten joukkoon. Erityisesti kahdesta kulttuurista tulevat nuoret tarvitseva paljon tukea. Helposti käy niin, että he haluavat samaistua suomalaisuuteen ja olla ”normaaleja” nuoria, jolloin he hylkäävät vanhempiensa arvot ja normit. Näin käy helposti, jos katolilaisuus on välittynyt vain vanhempien äidinkielen kautta, ilman inkulturaatiota suomalaisuuteen.

Katoliset nuoret tarvitsevat myös muita nuoria, jotka jakavat samoja arvoja ja ajatuksia. Leirit, matkat (esim. maailman nuortenpäivät), vaellukset ja intensiiviset viikonloput ovat tärkeitä keinoja rukoilla yhdessä muiden kanssa, jakaa muiden nuorten kanssa ja saada yhteyttä muihin aikuisiin kuin omiin vanhempiin. Tällöin aikuisten on oltava läsnä, kuuntelevia, ymmärtäväisiä. Heidän pitää ymmärtää ja auttaa nuoria etsimään omia polkuja olla sekä nyky-yhteiskuntaan hyvin integroituja että omia arvoja arvostavia. Moralisointi, esimerkiksi seksuaalisuuden alueella, ei oikein pure. On viisaampaa esittää nuorille ihanteita, joihin heitä kutsutaan. Kuinka moni aikuinen esimerkiksi on lukenut ja perehtynyt Johannes Paavali II:n ”ruumiin teologiaan”, ruumiillisuuden ja seksuaalisuuden teologiaa käsitelleisiin katekeeseihin, joita hän piti 1979-1984? Siinä on vähän enemmän substanssia kuin nuiva sanoma, että masturbaatio on syntiä...

Perheitä voisi kannustaa lomien yhteydessä tekemään jotakin erityistä yhdessä, esimerkiksi Köyliön pyhiinvaellus, käynti jonkin muun kaupungin katolisessa kirkossa ja messussa jne. Samalla nuorten on opittava kantamaan vastuuta omasta hengellisestä elämästään. Vahvistusleiri ja vahvistuksen sakramentti auttaa heitä.

Florence Schmitt

LUKIJOILTA

Vielä pari sanaa Fatiman näyistä

Lähtuneena kiitän Antti Kinnusta kiinnostuksesta, jota hän tuntee Fatiman ihmeitä kohtaan. Hänen yksityiskohtainen ilmiön ja ihmeiden tarkastelunsa on esimerkillistä.

Fatima-ilmiöstä on kirjoitettu ja julkaistu useita tekstejä eri kielillä. Olen huomannut, että täsmällisen tarkkoja yhteneväisiä ilmaisuja, jotka tarkoittaisivat samaa eri kielissä, ei ole helppo löytää. Jos ei käännetä alkukielestä, silloin vivahteet ovat saattaneet muuttua jonkin verran käännösprosessista seuraavaan. Kääntäjällä on näin ollen suuri vastuu, ja erityisen valpas on syytä olla erityisesti tunteisiin vetoavien ja uskonnolliseen elämään kuuluvien asioiden ollessa kysymyksessä.

Yhtenä esimerkkinä on sana enkeli, joka portugalinkielessä on maskuliinisukua (o anjo), mutta Fatiman Marian ilmestymisen edeltäjää ja sanansaattajaenkeliä kuvataan kuitenkin ilmaisuin, jotka viittaavat naisellisuuteen. Mitä sukupuolta enkelit ovat, on ollut kiistelty aihe jo pitkään, mutta ei liene kovin tärkeä asia. Enkelitutkija isä Toan Tri Ngyen osaa varmaankin antaa tähän vastauksen.

Käytetyllä lähdemateriaalilla on merkitystä. Olen käyttänyt kolmea lähdeteosta, joista portugalinkielisiä ovat ”Memórias da Irmã Lucia” eli sisar Lucian omat muistelmat ja ”Fátima. Lugar de esparança e de paz” (Fátima. Toivon ja rauhan paikka), joka näyttää virallisen Santuario de Fatiman suosittelemalta julkaisulta. Englanninkielinen lähdeteos on ”Our Memories of Sister Lucia”, jonka on kirjoittanut sisar Lucialle läheinen karmeliittasisar Celina de Jesus Crucificado, OCD, samasta luostarista. Kirja on käännetty englanniksi Portugalissa.

Fatiman sanoman poliittinen puoli eli kommunismin kukistuminen on joidenkin ihmisten mielestä erityisen kiinnostava. Tuskin kukaan kuitenkaan olettaa, että kommunismi kaatui pelkästään Fatiman rukousten avulla. Ne ovat olleet suurena tekijänä edesauttamassa, mutta paljon muutakin tarvittiin: Ihmisten tiedostavuus alkoi lisääntyä, yhteiskunta muuttui, sodat ja poliittiset kanssakäymiset ja neuvottelut havahduttivat maailmaa näkemään todellisen tilanteen.

Yhtenä seikkana lehtiartikkeleissa on otettava huomioon, että kovin pitkiä ja yksityiskohtaisia selvityksiä ei voida julkaista, sillä ne vievät liikaa tilaa. On pakko kirjoittaa tiiviisti olennainen. Silloin lisätietoja kaipaava voi toimia Antti Kinnusen tavoin ja etsiä muuta kyseisestä aiheesta julkaistua materiaalia ja tarkastella sitä kriittisesti.

Viime päivinä on Portugalin tiedotusvälineissä julkaistu tiedote, että Fatiman enkelin ja Marian ilmestymisistä käytettäisiin termiä ”näky”. Niitä voidaan pitää mystisinä, selittämättöminä näkyinä siinä, missä monien tunnettujen mystikoiden kokemuksia, kuten pyhä Birgitta ja hänen monipuoliset näkynsä ja kokemuksensa.

Elina Grönlund

Ilmoitukset

The Nine Ways of Dominican Prayer
with **Sr. Catherine Aubin, OP** from **Rome**

Friday, June 2nd at 19.00-21.00 and Saturday, June 3rd at 10.00-15.00
at the Studium Catholicum
Ritarikatu 3 A, 00170 Helsinki www. studium.fi

Studium Catholicum

Piknik-päivä ! Picnic Day !
Sunday June 11th, 2017
12.00-14.00 at Kaivopuisto

Helsingin hiippakunnat ovat tulossa yhä kansainvälisemmiksi jo yli 80 kansallisuudellaan. Kokoonnumme tutustumaan toisiimme nyyttäri-hengessä. Tuokaa paikalle vapaasti omien maiden erikoisherkkuja!

In the Diocese of Helsinki there are now about 80 different nationalities. Let's get together to know each other. Join the picnic after Mass and bring food specialities from your country of origin. Singing, bonding, praising , and enjoying the food !

Organized by:
The Welcoming Team

More programmes see:
www.studium.fi

Suomen Caritas ry
Caritas Finland rf

Suomen Caritaksen uusi toimisto sijaitsee Meilahdessa Kuusitiellä, hiippakunnan tiloissa jossa toimii myös Katekeettinen keskus.

Caritaksen aukioloajat vaihtelevat, joten sovithan vierailuajan etukäteen. Vanha lankanumero ei ole enää käytössä.

Uusi osoite: **Kuusitie 6, 00270 Helsinki**
Puh/tfn/ph **0400 911874** • *E-mail* **caritas@caritas.fi**

www.caritas.fi

Lastenleiri Stella Mariksessa
11.–17./23. kesäkuuta 2017

Kesäleiri on tarkoitettu kaikille 5–11-vuotiaille lapsille.
Leirillä voi olla viikon tai kaksi viikkoa. Hinta 150 eur/viikko.
Ilmoittautumiset sisar Barbaralle, sisar.barbara@gmail.com

Latinapäivä
Studium Catholicumissa
13.5.2017 klo 9.30-15-00
Kielikurssi, puhe, lauluja ja messu latinaksi

- Puhe: "Syvä on menneisyyden kaivo- Latina Europassa ja Suomessa": **Prof. Teivas Oksala**
- Latinan kurssi: "Tutustumme keskiajan latinaan - latinankielisiä tekstejä vasta-alkajille ja pitemmälle ehtineille" : **Dos. Anni Maria Laato**
- Hymnejä ja lauluja latinaksi: **Iris Laato**
- Messu latinaksi : **Fr. Antoine Levy, OP**

Mahdollisuus omakustannuslounaaseen ja kahviin 15 € .
Ilmoittauminen : lucia.indren@studium.fi. Tervetuloa!

Studium Catholicum
Ritarikatu 3 A, 00170 Helsinki

Stella Maris
Sirkkoontie 22, 09630 Koisjärvi
puh. 050 3055304
sähköposti stellamaris@katolinen.fi
www.stellamaris.fi
Säästöpankki: FI55 4006 2220 0136 11

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. *Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.*
Yhteys, *Contact*: Markus Mäkelä 044-5021206.

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää, joka on kuukauden toinen perjantai.

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398
Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

Benedictus XVI
VIIMEISIÄ KESKUSTELUJA

Peter Seewaldin haastattelukirjassa emerituspaavi Benedictus XVI kertoo ensimmäistä kertaa eroamistaan edeltäneistä vaikeista hetkistä. Hän vastaa myös lukuisiin kysymyksiin julkisesta ja yksityisestä elämästään, työstään ja elämänvaiheistaan. *Viimeisiä keskusteluja* käy läpi henkilökohtaisia muistoja Joseph Ratzingerin lapsuusvuosista alkaen; hän kertoo yliopistourasta, teologikollegoista, Vatikaanin II kirkolliskokouksesta, piispuudesta, työstä Uskonopin kongregaatiossa ja lopulta kahdeksasta vuodesta paavina. Samalla kirja sisältää syvällisiä sanoja kristinuskon ja kirkon tulevaisuudesta.

KATT, 256 sivua. Hinta 25,–

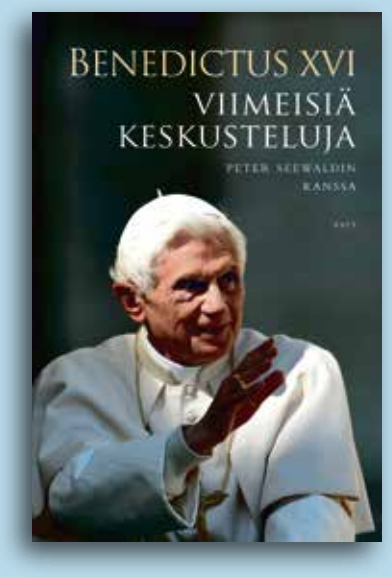

katolinenkirjakauppa.net

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 12.5.–11.6.

HELSINKI

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 09-637853, fax 09-6224618. Sähköposti henrik@katolinen.fi. Kotisivu henrik.katolinen.fi.

• La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu, ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous, pe 17.30 adoraatio. Ke, la 19.30 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe, su 17.30 sekä sopimuksen mukaan.
• *Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary, Fri. 17.30 Adoration. Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri., Sun. 17.30 and by appointment. Masses also in other cities.*

13.5. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
14.5. su pääsiäisen 5. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 perhemessu ja ensikommuunio, 13.30-17.45 adoraatio, 18.00 iltamessu
15.5. ma 18.00 kirjallisuuspiiri seurakuntasalissa, 19.00 konsertti kirkossa
16.5. ti 14.00 seniorit, 18.00 Catholic Students' Club: ruusukko ja messu
20.5. la 9.30 ensikommuunion harjoitus ja rippi, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
21.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu ja ensikommuunio, 11.15 messu Tapanilassa, 12.30 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 14.00 messu portugaliksi, 18.00 iltamessu
22.5. ma 18.30 johdantokurssi seurakuntasalissa
25.5. to Herran taivaaseenastuminen: 11.00 messu
27.5. la 11.00-13.00 vahvistusopetus seurakuntasalissa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
28.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu italiaksi/Messa in italiano, 16.00 ukrainalainen liturgia, 18.00 iltamessu
29.5. ma 18.30 kirkkoon ottamisen harjoitukset kirkossa
1.6. to 18.00 lectio divina, 18.00 urkukonsertti kirkossa
3.6. la 17.40 vesper, 18.00 kirkkoon ottaminen
4.6. su helluntaisunnuntai: 9.30 messu englanniksi ja vahvistuksen sakramentti/Mass in English and Confirmation, 11.00 päämessu, 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu
10.6. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
11.6. su Pyhä Kolminaisuus: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu

DIASPORA
Porvoo (ort. kirkko, Tattarinmalmi): 21.5. su 15.00
Tapanila (Veljestentie 6, Helsinki): 21.5. su 11.15

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. 09-2411633, fax 09-2411634. Sähköposti maria@katolinen.fi. Kotisivu maria.katolinen.fi.

• La 9.30 (tai 11.00) messu suomeksi (katso aika ohjelmasta), 16.00 katekeesi aikuisille, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous (paastonaikana ristintie), 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 messu (1. su ruotsi, 2. su perhemessu englanniksi, 3. su vietnami, 4. su perhemessu, 5. su saksa), 14.00 messu tagalogiksi (2. ja 4. sunnuntai), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 7.30 laudes, 8.00 messu suomeksi, ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu, ti 17.30 ruusukkorukous. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe, la 16.45–17.05, su 9.30-9.50 ja 17.30–17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma-pe 10.00-14.00.
• *Sat. 9.30 (or 11.00) Mass in Finnish (see schedule below), 16.00 Catechesis for Adults, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish (During Lent Stations of the Cross), 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 Mass (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass in English, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass, 5th Sun. German), 14.00 Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri. 7.30 Lauds, 8.00 Mass in Finnish, Mon., Tues., Wed., Thurs.. Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Mass in Finnish, Tues. 17.30 Rosary in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed. Thurs., Fri., Sat. 16.45-17.05, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. Parish office open Mon.-Fri. 10.00-14.00.*

13.5. la 9.30 messu suomeksi, 18.00 piispanmessu ja kirkkoon ottaminen
14.5. su pääsiäisen 5. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 perhemessu englanniksi/Family Mass in English, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
15.5. ma 8.00 messu suomeksi, Huom! ei iltamessua
21.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 13.00 kaldealainen liturgia, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
25.5. to Herran taivaaseenastuminen: 10.00 messu suomeksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi /Mass in English
27.5. la 18.00 messu suomeksi
28.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 perhemessu, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi / Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
4.6. su helluntaisunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 piispanmessu englanniksi afrikkalaisille/Bishop's Mass for Catholics from Africa, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
11.6. su Pyhä Kolminaisuus: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

DIASPORA
Espoo (Olarin kappeli, Kuunkehrä 4): -
Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): 20.5. la 16.00
Karjaa (Pyhän Katariinan kirkko, Lärkkullantie 26): 13.5. la 14.00

TURKU

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. 02-2314389, fax 02-2505090. Sähköposti birgitta@katolinen.fi. Kotisivu birgitta.katolinen.fi.

• Su 9.00 messu latinaksi, ruotsiksi tai suomeksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, kuukauden 1. su: 12.30 messu puolaksi, kuukauden 2. su: 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 iltamessu englanniksi. Ke, pe, la 7.30 aamumessu, ti, to 18.00 iltamessu. To 17.30 adoraatio. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan.
• *Sun. 9.00 Mass in Latin, Swedish or Finnish, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 1st Sunday of each month: 12.30 Mass in Polish, 2nd Sunday of each month: 12.30 Mass in Vietnamese, 18.00 Mass in English. Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues., Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

12.5. pe 18.00 messu Porissa
14.5. su pääsiäisen 5. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 10.30 päämessu ja ensikommuunio, 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
16.5. ti 18.45 teologinen opintopiiri
20.5. la 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/Mässa på Åland
21.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
23.5. ti 18.45 informaatiokurssi
25.5. to Herran taivaaseenastuminen: 10.30 messu
28.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
4.6. su helluntaisunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 10.30 juhlamessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
9.6. pe 18.00 messu Porissa
11.6. su Pyhä Kolminaisuus: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

DIASPORA
Ahvenanmaa (ev.lut. kirkko, St.Mårtensgården, Hindersböle): 20.5. la 10.00
Eurajoki (ev.lut. kirkko, Kukkapolku 2): 14.5., 28.5., 11.6. su 15.00
Pori (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 12.5., 9.6. pe 18.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. 014-612659, fax 014-612660. Sähköposti olavi@katolinen.fi. Kotisivu olavi.katolinen.fi.

• Su 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu, ti 7.00 messu sisarten kappelissa, 18.00 gregoriaaninen messu, ke 18.00 messu, to 18.00 adoraatio ja 18.30 messu, pe 7.00 messu sisarten kappelissa. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Rippiaika to 17.30-17.55 ja su 10.00-10.25 sekä 11.40-11.55 tai sopimuksen mukaan.
• *Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass, Tues. 7.00 Mass in Sisters' Chapel, 18.00 Gregorian Mass, Wed. 18.00 Mass, Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass, Fri. 7.00 Mass in Sisters' Chapel. Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15). Confessions Thurs. 17.30-17.55 and Sun. 10.00-10.25 and 11.40-11.55 or by appointment. For the latest updated program, see olavi.katolinen.fi.*

13.5. la Fatiman Neitsyt Maria: 10.00 messu, Fatiman ilmestyksien 100-vuotisjuhla
14.5. su pääsiäisen 5. sunnuntai: 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
18.5. to 14.00 messu senioreille, 18.00 adoraatio ja messu
20.5. la 9.00 katekeesipäivän alkuhartaus, 12.15 perhemessu
21.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai: 10.30 päämessu ja ensikommuunio, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
25.5. to Herran taivaaseenastuminen: 10.30 messu
28.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
4.6. su helluntaisunnuntai: 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
11.6. su Pyhä Kolminaisuus: 10.30 piispanmessu ja kirkkoherran virkaan asettaminen

Mahdollisista poikkeuksista ja lisäyksistä ilmoitetaan seurakunnan verkkosivuilla ja ilmoitustaululla.

KATEKEESI 20.5. la 9.00

TAMPERE

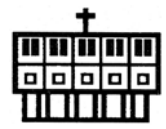

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. 03-2127280. Sähköposti risti@katolinen.fi. Kotisivu risti.katolinen.fi.

• Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ke, to, pe 18.00 messu. Ke 17.40 vesper, ti, to ja pe 18.30 adoraatio. La messuaika vaihtelee. Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.
• *Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass. Wed. 17.40 Vespers, Tues., Thurs. and Fri. 18.30 Adoration. Sat. Mass time varies. Confessions every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

13.5. la 10.30 lastenkerho, 12.30 perhemessu
14.5. su pääsiäisen 5. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
19.5. pe 7.30 aamumessu, 18.00 ensikommuunion harjoitus ja rippi
20.5. la 12.00 juhlamessu ja ensikommuunio
21.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 11.45 opetus vahvistuksen sakramenttia varten, 14.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
25.5. to Herran taivaaseenastuminen: 10.30 juhlamessu, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
27.5. la 7.30 lähtö kirkon edestä Helsinkiin piispamme pappeuden 40-vuotisjuhlaan
28.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
30.5. ti 14.00 messu senioreille
4.6. su helluntaisunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
11.6. su Pyhä Kolminaisuus: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI
Tampere: 19.8., 16.9. la 9.50
Hämeenlinna (Poltinahon seurakuntatalo, Turuntie 34): -
Vaasa (Rauhankatu 8 C 22): 27.5. la klo 10.00-12.00 pienempien ryhmä, klo 13.15-15.15 isompien ryhmä

DIASPORA
Hämeenlinna (ort. kirkon seurakuntasali, Matti Alangon katu 11): su klo 15.00: 4.6., Huom.! ei messua heinä- ja elokuussa, 3.9., 1.10.
Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinankatu 3): klo 16.00: su 28.5., su 10.9., la 28.10.
Kristiinankaupunki (yksityiskodissa, lisätietoja seurakunnasta): -
Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappelintie 5): klo 12.00: su 14.5., su 28.5, la 17.6., la 8.7., la 22.7., la 5.8., la 19.8., la 2.9., su 10.9., su 24.9., la 30.9., la 14.10.
Seinäjoki (seurakuntasali, Lakeuden Risti, Ala-Kuljunkatu 1): la klo 18.00: 13.5., Huom.! ei messua kesä-, heinä- ja elokuussa, 16.9., 21.10.
Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22): klo 16.00: su 14.5., to 25.5. helatorstain juhlamessu, la 17.6., la 8.7., la 22.7., la 5.8., la 19.8., la 2.9., la 9.9., su 24.9., la 30.9., la 14.10.

Yhdistykset • Societies • Muut • Others

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola. Puh. 05-3711251. Sähköposti ursula@katolinen.fi. Kotisivu ursula.katolinen.fi.

• Su 11.00 (1., 2., 4. ja 5. su) tai 18.00 (3. su) päämessu, to 18.00 iltamessu. Joka kuukauden 1. pe messu ja adoraatio klo 18.00. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan. Kirkkoherra tavattavissa parhaiten torstaisin.
• *Sun. 11.00 Mass in Finnish (1st, 2nd, 4th and 5th Sun.) or 18.00 (3rd Sun.). Thurs. 18.00 Mass in Finnish. 1st Friday of each month 18.00 Mass and Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment. Pastor most easily contacted on Thursdays. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

14.5. su pääsiäisen 5. sunnuntai: 11.00 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti
18.5. to pyhä Eerik: 18.00 iltamessu
21.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai: 18.00 messu
25.5. to Herran taivaaseenastuminen: 11.00 messu
27.5. la 13.00 perhemessu
28.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 11.00 messu ja ensikommuunio sekä pyhän Ursulan juhla
31.5. ke Neitsyt Marian käynti Elisabetin luona: 18.00 messu
1.6. to 18.00 iltamessu
2.6. pe kuukauden 1. perjantai: 18.00 messu ja adoraatio
4.6. su helluntaisunnuntai: 11.00 juhlamessu
8.6. to Jeesus Kristus, ylimmäinen ja iankaikkinen pappi: 18.00 messu
11.6. su Pyhä Kolminaisuus: 11.00 messu

DIASPORA
Hamina: Sopimuksen mukaan
Kotka (ort. seurakuntakeskus, Kymenlaaksonkatu 2): 14.5. su 16.00
Lahti (ort. kirkko): -
Lappeenranta (Linnoituksen ort. kirkko): 21.5. su 12.00

KATEKEESI
Kouvola (seurakuntasali): 27.5. la 11.00-13.00 (opetuksen päätteeksi messu klo 13.00)
Lahti (ort. kirkon seurakuntasali): -
Kotka ja Lappeenranta: sopimuksen mukaan

Huom.! Kesällä ei messuja diasporassa. Messu sunnuntaisin Kouvolassa kirkossamme klo 11.00.

Huom! Pyhän Ursulan seurakunnan puhelinnumero on muuttunut! Uusi puhelinnumero on 05-5444110.

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu. Puh ja fax 08-347834. Sähköposti perhe@katolinen.fi. Kotisivu perhe.katolinen.fi

• Su 10.00 messu englanniksi, 11.15 päämessu. Ma, ti, ke, pe 17.00 iltamessu. Ti, ke, la 19.30 neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus pe 17.30-18.30, puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan.
• *Sun. 10.00 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Fri. 17.00 Mass in Finnish. Tues., Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Fri. 17.30-18.30, half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

14.5. su pääsiäisen 5. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.30 messu Rovaniemellä
21.5. su pääsiäisen 6. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Kemissä
25.5. to Herran taivaaseenastuminen (velvoittava juhlapyhä): 17.00 messu
28.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Raahessa
4.6. su helluntaisunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Torniossa
11.6. su Pyhä Kolminaisuus: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.30 messu Rovaniemellä

DIASPORA
Kajaani: 25.6. su 17.30
Kemi (Lehtokatu 31): 21.5., 18.6., 16.7. su 17.00
Tornio (Lukiokatu 1): 4.6., 2.7., 6.8. su 17.00
Utajärvi (lut. kirkon seurakuntasali): -
Raahe (Brahenkatu 2): 28.5., 23.7. su 17.00
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 14.5., 11.6., 9.7. su 17.30

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio. Puh. 044-3657142, 0449744608. Sähköposti joosef@katolinen.fi. Kotisivu joosef.katolinen.fi.

• Su 11.00 päämessu. Ma, ti, ke, pe 18.00 messu. To 18.00 adoraatio ja messu. (Ei adoraatiota juhlapyhinä, eikä kesä- ja heinäkuussa.) La 19.00 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika su 10.30-10.50 ja sopimuksen mukaan.
• *Sun. 11.00 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. To 18.00 Adoration followed by Mass. (No Adoration on Feast Days and during June and July.) Sat. 19.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sun. 10.30-10.50 and by appointment.*

13.5. la 10.00 ensikommuunion harjoitus
14.5. su pääsiäisen 5. sunnuntai: 9.00 messu ja ensikommuunio Savonlinnassa, 11.00 päämessu ja ensikommuunio, 17.00 messu Joensuussa
18.5. to 18.00 adoraatio ja messu, 19.45 kuoroharjoitus
21.5. su pääsiäisen 5. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa
25.5. to Herran taivaaseenastuminen: 11.00 päämessu
28.5. su pääsiäisen 7. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa
4.6. su helluntaisunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa
8.6. to 18.00 messu
11.6. su Pyhä Kolminaisuus: 11.00 päämessu, 17.00 messu Joensuussa

DIASPORA:
Mikkeli (krypta, Savilahdenkatu 20): -
Savonlinna (Pääskylahden ev.-lut. kirkko, K**aartilantie 62): 14.5. su 9.00**
Joensuu (ort. seminaarin kappeli: Torikatu 41): joka sunnuntai klo 17.00

Toimistot

Katekeettinen keskus

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 09-2416095. Sähköposti katekeesi@katolinen.fi. Kotisivu: katekeesi.katolinen.fi.

Katolinen tiedotuskeskus

Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki. Puh. 09-6129470. Sähköposti info@katolinen.fi. Kotisivu: katolinen.fi. Auki ma-pe 10-16.

Keskukset

Stella Maris

Sirkkoontie 22, 09630 Koisjärvi. Puh. 050-305 5304, email: stellamaris@katolinen.fi. Kotisivu stellamaris.fi. Pankkiyhteys FI55 4006 2220 0136 11 (ITELFIHH) • Emäntä Marja-Leena Hänninen • Johtaja isä Toan Tri Nguyen, puh. 050-361 7942, email: tri.nguyen@katolinen.fi • Hengellinen toiminta: isä Gianni Sgreva CP, puh. 040-1382881, email: totustuus@hotmail.it

Suomen Caritas

Uusi osoite: Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Aukioloajat vaihtelevat, sovithan tapaamisesta etukäteen.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • **Messut** maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 12.00 • **Kirjaston** uudet aukioloajat: maanantai–perjantai klo 13.00-18.00 • **Holy Mass** in English at the Studium Catholicum Mondays, Wednesdays, and Fridays at 12.00 • **Library** new opening hours: Monday-Friday 13.00-18.00 • Lisätietoja luennoista ja muusta toiminnasta kotisivulla www.studium.fi. Också på svenska. More information available in English at www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt

Academicum Catholicum

Kaikille avoimet ja ilmaiset luennot pidetään Studium Catholicumin tiloissa (Ritarikatu 3A, 3. krs.) torstai-iltaisin klo 19.00. Ovet avautuvat klo 18.30, ja luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. Sydämellisesti tervetuloa! • Föreläsningarna hålls på Studium Catholicum (Riddaregatan 3A, 3 vån.) på torsdagskvällar kl 19. Dörrarna öppnas kl 18:30. De kostnadsfria föreläsningarna är öppna för alla intresserade och efteråt bjuds det på kaffe. Varmt välkomna! • AC:n jäseneksi voi liittyä maksamalla jäsenmaksun 10€ AC:n tilille FI61 2001 2000 5130 60. • Man kan bli medlem genom att betala medlemsavgiften 10€ på AC:s bankkonto FI61 2001 2000 5130 60.

Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä. Kotisivut: www.kolumbus.fi/birgitta.turku/oblaatit. • Birgittalaisoblaatit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin, ja luostarin ylisisaren äiti M. Bernabén johdolla. Aluksi kokoonnutaan yhdessä birgittalaissisarten kanssa kello 16.30 vesperiin ja adoraatioon. • **Seuraava kokous 9.6.** • Yhteyshenkilö: Raija Markkula, e-mail: raija.markkula7/gmail.com, puhelin: 040 578 3024.

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin with Readings and Homily in English in Saint Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00: **16.5.** • Afterwards, a nice get-together in the parish hall. Welcome! More information: cschelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Kevät 2017 – 69. toimintavuosi • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa, jonka jälkeen mahdollisuus iltamessuun klo 18. Kokoukset ovat avoimia kaikille. • Lisätietoja kotisivuilla: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja Marko Tervaportti, mtervaportti@gmail.com. Moderaattori Anders Hamberg. • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot (SCJ)

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilkka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilkka.bernard@hotmail.com

Karmeliittamaallikot (OCDS)

Vastuuhenkilö: Eeva Kaario-Kela OCDS, gsm 050-3562427, postitusosoite Martintie 19, 02270 Espoo. Kotisivu: https://sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Kirjallisuuspiiri

Kirjallisuuspiiri kokoontuu Henrikin seurakuntasalissa seuraavina päivinä klo 18: • **15.5.** Irmelin Sandman Lilius: Muukalaiskadun satuja • Tervetuloa, kaikki kirjojen ystävät!

Maallikkodominikaanit OP

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö: Nikodemus Heikman OP, puh. 050-564 0686, sähköposti: nikodemus.heikman@gmail.com. Kotisivu maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Maria-klubi

kokoontuu Pyhän Marian kirkolla aina kuukauden 1. keskiviikkona. Ensin on messu tai ruusukkorukous kirkossa ja sitten kahvitus ja ohjelmaa srk-salissa. Tervetuloa!

Marian legioona

kokoontuu joka perjantai Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen noin klo 19. • Legion of Mary meets every Friday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Seniorit

Tiistaina **16.5.2017** messu Pyhän Henrikin katedraalissa kello 14.00 ja sen jälkeen kahvitilaisuus seurakuntasalissa. Sitten onkin kahden kuukauden kesäloma ja tapaamme seuraavan kerran elokuussa. Tervetuloa!

Suomen Samaritas-apu ry

Finlands Samaritas-hjälp rf • Postitusosoite Rastaspuistontie 3 M 106, 02620 Espoo • Kotisivu sites.google.com/site/suomensamaritas • Pankkiyhteys FI81 1478 3000 7283 16 • Puheenjohtaja Jan Krook, gsm 041-5067808, E-mail jan.krook@gmail.com. Sihteeri Miira Kuhlberg, gsm 044-3336767, E-mail miira.makela@welho.com.

Teresa ry

Teresa-illat pidetään Pyhän Marian kirkon (Mäntytie 2) seurakuntasalissa tiistaisin aina klo 18 alkavan iltamessun jälkeen, noin klo 18.30. • Ota yhteyttä: Pirjo Uronen, puheenjohtaja, p. 050 3750318, pirjo.uronen@luukku.com, Marja Kuparinen, sihteeri, p. 040 5819211, marja.t.kuparinen@gmail.com.

SUOMEN SAMARITAS-APU
https://sites.google.com/site/suomensamaritas/

NUORTEN MATKA ROOMAAN 15.-22.10.2017

Lokakuussa järjestetään matka 13-18-vuotiaalle nuorille Roomaan. Hinta on n. 650 e. Ilmoittauminen sisar Barbaralle osoitteseen: sisar.barbara@gmail.com

På svenska

Sara Torvalds: ”Jag slutar inte vara finlandssvensk för att jag är katolik”

När vi träffas på Studium Catholicum i Helsingfors en kall och vintrig dag under fastan är **Sara Torvalds** på gott humör, glad och positiv som hon är till sin natur. Hon ser fram emot att delta i veckoslutets fastereträtt med pater **Marie-Augustin**. Till vardags är Sara är översättare, men har som lekman åtagit sig uppgifter inom kyrkan. Hon deltar i församlingens sakramentsundervisning och hjälper till med diverse webbtjänster inom stiftet. Sara är också ekumeniskt aktiv och är en katolsk röst bl.a. på de finlandssvenska ekumeniska kyrkodagarna i Åbo 19-21 maj.

Sara Torvalds undervisar svenskspråkiga barn inför första kommunionen de två församlingarna i Helsingfors, S:t Henrik och S:ta Maria. Sakramentsundervisningen på svenska sker i små grupper på 4–6 barn, så i praktiken är den till naturen individuell. Det är bra, eftersom elevernas förhandskunskaper beträffande kyrkan och sakramenten är så olika. De stora variationerna beror enligt Sara till stor del på föräldrarnas inställning till kyrka och tro. Vissa föräldrar verkar anse att det är kyrkans sak att sköta om all religiös undervisning, men i första hand ligger ansvaret förstås hos föräldrarna. Det är deras och gudföräldrarnas uppgift att visa barnen hur man lever ett kristet liv. Vi har mässplikt i kyrkan och ibland har alla familjer fullgoda skäl att utebli, säger Sara, men afton- och bordsbön har säkert möjlighet att lära sina barn.

– Man kan börja varje en ny dag med ett korstecken, det är en enkel och konkret bön som också påminner om att varje dag är en gåva av Gud, säger Sara Torvalds.

Aftonbönen ger tillfälle att lära barn att föra ett samtal med Gud.

Saras visdomsord:

”Be någon bön varje dag.”
”Be aftonbön tillsammans med barnen.”
”Kom oftare till kyrkan och mässan.”
”Tala med barnen om trosfrågor, svara på deras frågor och visa att religion och tro är något man kan och får tala om.”

Sara säger att det finns föräldrar som själva har slutat be, men hon konstaterar att kyrkan finns till också för föräldrarna, även för dem som det kanske har gått snett för i livet.

Information behövs

För att hjälpa vuxna att hitta information om kyrka och tro och för att se till att det finns information om de katolska församlingarna i Finland även på svenska är Sara assisterande webbmästare för flera församlingar, men hon hjälper också till på den trespråkiga frivilligsajten Katolinen.net. I S:t Henriks katedralförsamling i Helsingfors, i S:t Olav i Jyväskylä och i Heliga korsets församling i Tammerfors har Sara bidragit till webbsidornas utformning, liksom också Studium Catholicums och Caritas Finlands webbplatser. På www.katolinen.net/min-faders-hus har hon en ekumenisk bildblogg.

Stiftets officiella webbplats www.katolinen.fi sköter Katolsk Informationstjänst om, men i övrigt är variationen stor i fråga om såväl kvalitet som informationsmängd och språk. Bäst på information tycker Sara att församlingen i Tammerfors är: församlingsbladet är genomgående trespråkigt, medan till exempel S:t Henriks *Sanctus Henricus* bara ger information på finska trots att det är vår katedralförsamling. S:ta Maria har en bra närvaro på Facebook, med bilder och mässtider, men informationen är i allmänhet enspråkigt finsk.

– För mig är det viktigt att man får information på svenska också. Jag slutar inte vara finlandssvensk för att jag är katolik. Eller vice versa. Och då betyder det ju att jag får lov att ställa upp när det är något jag kan bidra med.

Brinner för ekumeniken

Ekumeniken är ett tredje verksamhetsområde som Sara Torvalds är aktiv inom. Hon representerar katolska kyrkans i Ekumeniska Rådets i Finland sektion för finlandssvensk ekumenik. Dessutom har hon i år utsetts till Ekumeniska Rådets representant i Nordisk Ekumenisk kvinnokommitté (NEKK).

Sara säger att vi katoliker står nära den ortodoxa kyrkan i de flesta frågorna, vilket gör det roligt och lätt att samarbeta med dem. Samarbetet med de olika frikyrkorna har också varit givande och i många frågor står vi dem idag närmare än våra lutherska bröder och systrar.

– På gräsrotsnivå fungerar det konkreta samarbetet med lutherska kyrkan jättebra. Vi får alltid låna deras kyrkobyggnader för våra mässor t.ex. i Karis en gång i månaden och i Mosabacka i Helsingfors två gånger i månaden och vi får fira biskopens 70-årsdag i Johanneskyrkan, där vår förra biskop också vigdes, säger Sara.

I lärofrågor är situationen kvistigare, men det är viktigt att vi fortsätter be tillsammans och samarbeta när vi kan göra det.

Katolskt på kyrkodagarna

En samarbetsform är de förestående ekumeniska kyrkodagarna som hålls i Åbo 19–21 maj. **Biskop Teemu Sippo SCJ** ska predika i utomhusgudstjänsten på Domkyrkotorget söndagen den 21 maj. Den finlandssvenska delen av kyrkodagarna (se http://kcsa.fi/kyrkodagar/) ordnas i huvudsak på Marina Palace och på lördag förmiddag kommer Sara Torvalds att vara på plats för att delta i en paneldiskussion tillsammans med en luthersk biskop från Sverige och en finlandssvensk ortodox präst. På eftermiddagen har hon lovat tala om ”En helig och apostolisk kyrka – katolsk fromhet i dag” i S:ta Birgitta och salige Hemmings församling på Ursinsgatan. Biskopens predikan hinner hon däremot inte höra: På söndag morgon tar hon tåget till Helsingfors för att vara med om sina elevers första kommunion i den svenska mässan i S:t Henrik.

Jan-Peter Paul

Vem? – CV

Sara Torvalds, 46 år

Född i Helsingfors, bosatt i Karis sedan 20 år.

Översättare som har studerat engelsk filologi och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet och har gått kursen i religionspedagogik vid Kateketiska centret.

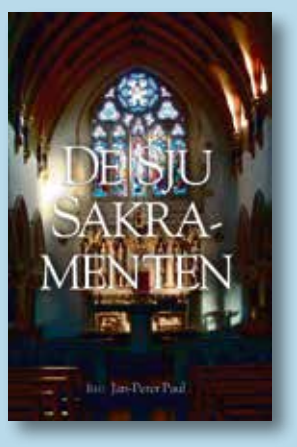

De sju sakramenten

Jan-Peter Paul (red.)

Tolerans är givetvis viktigt, men man får inte glömma sin egen tro. 2016 publicerades i Fides en artikelserie kring de sju katolska sakramenten: dopet, konfirmationen, bikten, euka-ristin, äktenskapet, prästvigningen och de sjukas smörjelse. Nu i bokform! 10,– €

katolinenkirjakauppa.net